

STRANA 2-3
Špilberk (o)žije
baronem Trenckem

STRANA 6-7
Každé tělo je jiné,
říká anatom Marek Joukal

STRANA 15-18
Na lince 1 jezdí „trojče“
a další novinky z DPMB

STRANA 22-23
50. Moravský podzim.
Filharmonie Brno
vstupuje do nové sezony

inzerce

Nabízíme vám lepší práci! Pracujte v ABB!

Moderní pracovní prostředí
a nadstandardní benefity

Hledáme kolegy do výroby...

- náborový příspěvek až 20 000 Kč
- nadstandardní příplatky ke mzdě
- mnoho firemních benefitů
- kratší pracovní doba – 7,5 hod denně

... i do kanceláří

- projektant/ka elektro
- strojní konstruktér/ka
- technický obchodní zástupce
- operativní nákupčí

Přijďte se osobně přesvědčit a domluvte si termín na prohlídku výroby
na tel. čísle: +420 703 179 351 nebo nás kontaktujte na: abb.prace@cz.abb.com

abb.cz/kariera

ABB

Milé čtenářky, milí čtenáři,

prázdniny jsou pryč a dovolená... byla vůbec nějaká? V pocitech za odcházejícím létem se asi různit nebudeme. A protože nikdy jindy není relativita času tak patrná jako v období od září do Vánoc, kdy vše běží asi šestkrát rychleji, shodneme se asi i v tom, že je potřeba si aspoň nadcházející období všechno zpříjemnit. Jako námět k zamyšlení nad pomíjivostí lidského snažení si v Šalině přečtete rozhovor s lékařem-anatomem Markem Joukalem o tom, že mrtví učí živé, a pak zkuste hledat, co by vám udělalo největší radost. Koncert? Výstava? Divadlo? Přehřel možných tipů najdete v našem Kudy a kam. Věřte, je z čeho vybírat, protože naštestí se v Brně pořád něco děje a nuda u nás nebývá. A když si k tomu všemu naležete skleničku burčáku (nebo dvě), určitě najdete něco, na co těšit, i když podzim už klepe na dveře. Šalinou s Šalinou a ať se daří i v září!

Jiřina Veselá, šéfredaktorka

Měsíčník pro příjemné cestování městskou dopravou v Brně

Vydává: Dopravní podnik města Brna, a.s., Hlinky 151, 656 46 Brno, IČ: 25508881

Informační kancelář DPMB: tel.: 543 174 317

Redakce: Redakce Šalina, Hybešova 59, 602 00 Brno, tel.: 543 232 034,

www.salina-brno.cz, e-mail: redakce@salina-brno.cz.

Redakční rada: předseda JUDr. Robert Kerndl (MMB), místopředseda Vít Prýgl (DPMB), Ing. Miloš Havránek, Hana Tomaštková (DPMB), Ing. Lukáš Grášgruber (CCB), Ing. Petr Kratochvíl, PhDr. Juraj Groch a PhDr. Jiřina Veselá (APC).

Inzerce přijímá: CCB, spol. s r.o., Okružní 19, 638 00, Brno, tel.: 545 222 779, e-mail: inzerce@salina-brno.cz.

Grafické zpracování: Grafické studio CCB, spol. s r.o., Okružní 19, 638 00, Brno

Distribuce tohoto čísla od 31. srpna 2019. / Redakční uzávěrka 23. srpna 2019.

Rijnové číslo vychází 28. září 2019.

Náklad 50 000 výtisků • ZDARMA • MKČR E 13922

Elektronickou odpověď do kterékoli soutěže Šaliny dáváte souhlas se zpracováním zaslaných osobních údajů a zveřejněním jména ve výsledcích soutěží.

Špilberk (o)žije

baronem Trenckem!

DPMB testoval dieslový autobus

Dopravní podnik města Brna v uplynulých týdnech testoval na několika linkách autobus SOR NS12-diesel. Nová karoserie, která je ve výrobě druhým rokem a používala se pro elektrobusey a trolejbusy, byla výrobcem homologována s dieslovým motorem. „Vzhledem k tomu, že provozujeme vozidla SOR se starším typem karoserie, chtěli jsme vyzkoušet tento nový typ,“ vysvětlil generální ředitel DPMB Miloš Havránek.

Vůz má celosalonní klimatizaci, šestistupňovou převodovku a motor Tector. Protože autobus nebyl vybavený systémem RIS II, nasazoval se spíše na kratší linky, nejčastěji se vyskytoval na linkách 42, 70 a 52. Vedoucí technického provozu DPMB Zdeněk Kašpar k testovanému autobusu uvedl: „Zkušenost s tímto vozem hodnotíme jako velmi dobrou, jsme spokojeni s dynamikou vozidla i s jízdními vlastnostmi. Navíc se nám zdá být zdařilý i design karoserie.“ ■ (red, foto: R. Krátký)

Výluka urychlí stavbu Žabovřeské

Vstřícný krok k urychlení prací na druhé etapě stavby Velkého městského okruhu Brno Žabovřeská I, tedy v úseku mezi Kníničskou radiálou a Hlinkami, kde ve špičkách po mnoho let každodenně vzniká dopravní kolaps, se rozhodli udělat brněnské radní. Pro období od 1. září příštího roku nejpozději do 31. 8. 2022 odsouhlasili namísto víkendových a prázdninových uzavírek požadovanou úplnou výlukou tramvajové dopravy. Stavba celé etapy se tak výrazně urychlí, což by mělo zamezit hroící ztrátě evropských dotací. Stanovený termín dokončení je totiž podmínkou přidělení dotačního titulu. „Úplná uzavírka však silničníkům umožní v souběhu stavět jak přeložku tramvaje, tak silniční galerii. „Bylo to těžké rozhodování, ale přihlíželi jsme i k tomu, že tramvajová doprava by i tak nefungovala stoprocentně, neboť by se jezdilo ve střídavém jednokolejném provozu,“ uvedl náměstek primátorky Robert Kerndl, který má v kompetenci oblast investic a dopravy. Radní ocenili i vstřícnost DPMB, který připravil velmi kvalitní řešení pro uživatele veřejné dopravy. „Návrh tras jsme se snažili sestavit tak, aby byl zajištěn jednak základní tranzit z Bystřce a Komína do centra a zpět, ale současně aby zůstala v co největší míře zachována lokální obslužnost,“ přiblížil provozní ředitel Dopravního podniku města Brna Jan Seitl a dodal: „Na trase s největší obsazeností, tedy přes Žabovřesky a ulici Veveří, navíc nasadíme velkokapacitní soupravy.“

■ (mmb-red)

► Už po sedmé chystá Muzeum města Brna na hradě Špilberku svoji tradičně největší akci sezóny. Její letošní ročník s názvem Špilberk žije baronem Trenckem se uskuteční už o víkend 7. a 8. září 2019. Návštěvníci se přenesou do 18. století – uvidí Marii Terezi, barona Trencka a spoustu vojáků a zahrají si tematickou celohradní hru. Z pestrého programu si každý vybere to svoje, potěší totiž malé i velké.

Na Špilberk se vrací baron Trenck i Marie Terezie! Muzeum města Brna chystá již sedmý ročník tradiční akce Špilberk žije, jejímž motivem letos bude špilberský vězeň baron Trenck. Celý hrad se otevře za jednotné zvýhodněné vstupné 150 Kč, navíc pouze o tomto víkendu návštěvníky čeká pestrý program, který zabaví celou rodinu. Lidé se ocitnou v 18. století – v době, kdy vládla legendární Marie Terezie a kdy byl na Špilberku vězněn jeho nejslavnější trestanec, velitel pandurů baron Trenck. Právě jemu navíc bude patřit blížící se

výstava, kterou muzeum na Špilberku otevře začátkem října.

Na akci Špilberk žije baronem Trenckem bude rozhodně načkat. Hrad totiž zaplní vojsko Marie Terezie a také proslulí Trenckovi panduři. Na Špilberk dokonce přijede samotná císařovna Marie Terezie a objeví se i sám baron. Opět se chystá velká hradní hra, při níž se malí i větší odvážlivci pokusí zvládnout náročný výcvik, po němž by se mohli stát elitním vojákem Marie Terezie. Čeká je při tom ale spousta překážek a úkolů, které je zavedou takřka do všech koutů Špilberku.

Hrad navíc zaplní řemeslný jarmak a stánky s občerstvením, na jevišti na velkém nádvoří bude bohatý doprovodný program. Lidé uvidí zápolení šermířů, zhlédnou módu 18. století i divadelní představení a především se stanou svědky bitvy mezi rakouskými vojáky, pandury a Prusy. Vzhůru do zbraně! Více na www.spilberk.cz. ■ (sal, foto: Archiv MuMB)

Akce pro celou rodinu včetně celohradní hry Špilberk žije baronem Trenckem se uskuteční už o víkend 7. a 8. září 2019 vždy od 10 do 18 hodin.

Cestující v brněnské MHD budou moci za jízdenky platit kartou ve voze

Nákup jednorázové jízdenky v brněnské MHD bude pro cestující pohodlnější. Vozy Dopravního podniku města Brna budou nově opatřeny

validátory, které umožní po nástupu koupit jízdenku pouhým přiložením bezkontaktní karty. V testovacím režimu vyjedou první vozy s novými validátory počátkem příštího roku, kompletně se pak systém spustí na jaře.

Možnost bezkontaktního nákupu jízdenek ve vozech je dalším krokem kupředu v modernizaci brněnské městské hromadné dopravy. Cestování tak bude pro naše zákazníky opět jednodušší, jsem si jistý, že tuto inovaci ocení, řekl generální ředitel Dopravního podniku města Brna Miloš Havránek.

Nové validátory budou opatřeny jak označovačem na papírové jízdenky, tak displejem, ke kterému budou cestující přikládat bankovní kartu. **Cestující kartu přiloží při svém nástupu a systém mu automaticky započte základní jízdenku**

Anketa:

Co byste přáli městské hromadné dopravě v Brně do dalších let?

Zdeněk Junák,
herec Městského divadla Brno

MHD využívám velice málo, protože bydlíme v centru města a máme vše téměř v dosahu chůze. Ale jelikož MHD v Brně slaví nádherných 150 let, tak jí přeji co nejméně rozkopaných ulic a výluk, žádné černé pasažéry a co nejvíce ukázněných, ohleduplných, spokojených a usměvavých cestujících. A všem řidičkám a řidičům klimatizované vozy.

Mirka Topinková Knapková,
olympijská vítězka ve skifu LOH 2012

Aby byla na každé zastávce včas a vozila jen spokojené cestující.

Šimon Ryšavý,
knihkupec a nakladatel

Je potěšitelné, že MHD v Brně slaví 150. výročí a že jsme o šest let (pokud se nepletu) předběhli Prahu (☺). MHD v Brně bych přál komfortnější cestování, více úcty cestujících k náročné činnosti její obsluhy a hlavně vstřícnost nás všech k handicapovaným a starším pasažérům.

Milan Uhde,
dramatik

Městskou veřejnou dopravu používám a rád dodávám, že mé zkušenosti s ní jsou dobré. Přeju jí, aby dobře zvládla všechny nové situace, jaké vyplynou například z přesunu nádraží.

na hodinu za 25 Kč. Znovu si při výstupu musí pípnout pouze ten, kdo jede kratší dobu a má zájem o jízdenku za 20 Kč, vysvětluje fungování systému vedoucí tarifního oddělení Vít Prýgl. Nové elektronické odbavování cestujících je nastaveno tak, že cestujícímu na konci dne na základě jeho jízdy vybere tu nejvýhodnější variantu. **Pokud jede člověk během dne čtyřikrát, nezaplatí čtyři hodinové jízdenky za sto korun, ale systém mu započte jízdenku celodenní za 90 korun,** dodal Prýgl.

Cestující, kteří budou mít zájem o zlevněnou nebo vícezónovou jízdenku, si tuto svou variantu zvolí ručně na displeji a poté kartou zaplatí. Kontrola takto zakoupených jízdenek bude vypadat stejně, jako doposud u elektronických předplatných jízdenek. Pracovníci

přepravní kontroly jsou vybaveni čtečkami, ke kterým cestující přiloží svou kartu a revizori zkontrolují, zda mají platnou jízdenku.

Stejný systém nákupu jízdenek bude fungovat nejen v Brně. **Předpokládáme, že spuštění nového systému elektronického odbavování v brněnské MHD by mělo časově korespondovat se stejným procesem v rámci celého Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje,** uvedl Havránek.

Náklady na pořízení validátorů činí pro dopravní podnik téměř 65 milionů korun, přibližně třetinu z nich pokryje dotace z Integrovaného regionálního operačního programu. Už nyní je možné bezkontaktně jízdné platit kartou ve čtyřech vozech, které jsou v provozu na lince 76. ■ (hlom)

Teplárny ekologizují hlavní výrobní zařízení

Při recirkulaci části spalin, které odchází komínem do ovzduší, se vrací do hořáků zpět jako spalovací vzduch. Tento koloběh spalin je závislý na výkonu kotle.

Ventilátor recirkulačních spalin

Ještě méně škodlivin, než stanoví zpřísněný zákonný limit, bude po rekonstrukci produkovat hlavní plynový kotel v provozu Teplárny Brno na Špitálce. Po pěti letech příprav a prací zahájili na začátku prázdnin technici výměnu hořáků na tomto plynovém kotli s označením K 1, který patří k největším zařízením svého druhu tuzemsku. Součástí dodávky hořáků je i recirkulace spalin. Zjednodušeně řečeno: podobně jako u automobilů se část spalin, která by byla jinak vypuštěna komínem, vrátí zpět do hořáků. Celkové náklady rekonstrukce činí zhruba 43 milionů korun.

Na polovinu stanovuje doposud přípustnou hranici emisí u oxidu dusíku zákon o ochraně ovzduší, který řeší snižování limitů škodlivin vznikajících při výrobě tepla a elektřiny. Předpokládá se, že se produkce emisí oxidů dusíku při stávajícím způsobu provozování Provozu Špitálka sníží o cca 35 %. „Zajistit takové parametry u kotle K1 na Špitálce s výkonem 185 MWt a výrobou 250 tun páry/hod. to byl trochu technický oříšek. Proto jsme s přípravami započali už v roce 2014,“ vysvětluje generální ředitel Teplárny Brno Ing. Petr Fajmon,

MBA. V rámci připravované realizace bylo nutné navrhnout a stanovit nejvýhodnější variantu ze všech známých a dostupných metod. A to za současného dodržení stávajících technických parametrů bez zásahu do tlakového celku kotle. Zpracovaná technicko-ekonomická studie posoudila primární a sekundární opatření ke snížení koncentrace NOx obsažené ve spalinách. Vloni byla akce připravena a zpracována finální verze realizační projektové dokumentace.

Kotel K1 z roku 1995 od slovenského výrobce používal do současnosti 6 hořáků umístěných v čelní membránové stěně ve třech řadách pod sebou. „Hořák je zařízení, kde dochází ke smíchání paliva, v Teplárnách Brno je to zemní plyn, se spalovacím vzduchem. Jejich složitá konstrukce musí zajišťovat dosažení vysoké účinnosti a poskytovat regulaci ve velkém rozsahu. Velkou předností tohoto zařízení je, že kotel je dvoupáramový. To znamená, že umí vyrábět dva druhy páry s teplotou lišící se takřka o sto stupňů, 420 a 510 stupňů Celsia, podle toho, na kterou turbínu zrovna páru dodává,“ popsal zařízení výrobní ředitel Ing. Tomáš Weigner.

Nové hořáky dodala německá firma Saacke, která garantuje s nově vzniklou recirkulací spalin nižší hodnoty emisí NOx než požaduje zákon. Celá rekonstrukce včetně montáže hořáků a recirkulačního ventilátoru s potrubním propojením a implementací do stávajícího řídicího systému bude dokončena na konci září, aby byl kotel připraven pro nastávající topnou sezonu. Následně bude probíhat nastavení jednotlivých hořáků a seřízení celého zařízení. „Skutečnost, že všechny emisní limity jsou dodržovány a odpovídají zadání ve všech výkonových hladinách kotle, potvrdí emisní měření akreditované firmy,“ ujistil generální ředitel teplárny Brno Petr Fajmon.

I nové horkovody šetří životní prostředí

Vyrábět tepelnou i elektrickou energii s co nejmenší zátěží pro životní prostředí je dlouhodobě jedním ze strategických cílů Teplárny Brno. A přestože hlavním palivem je ekologický zemní plyn, ekologizace je zohledňována i ve všech dalších aktivitách společnosti. V loňském roce teplárny Brno investovaly do

ekologizace cca 342,2 milionu korun. V této částce je zahrnuto například dokončení akumulace a instalace elektrodového kotle na provoz Červený mlýn. Vzniklo tak v tuzemsku ojedinělé technické dílo: přebytečná energie ze sítě se promění na teplo, které může být uchováno v akumulátorech (obdobně jako v obřích termoskách) k použití v ranní nebo večerní špičce. Mezi další důležité investice v této oblasti patří ale především postupná výměna zastaralých parovodů za horkovody.

Teplo a elektřinu poskytují Teplárny Brno moravské metropoli bezmála 88 let. „Právě kombinovanou výrobou a distribucí těchto energií navíc zajišťujeme ekologické a efektivní nakládání se základními energetickými zdroji,“ upřesnil generální ředitel Ing. Petr Fajmon, MBA.

■ (sal, foto: Archiv TB)

S každým nahrazeným kilometrem parovodů za horkovody ubude z ovzduší 336 tun CO₂. Století páry v Brně definitivně skončí do tří let, kdy by moravskou metropolí měla teplem zásobovat už jen čistě horkovodní síť.

Nové hořáky

Festivaly i dny seniorů. Teplárny pomáhají městským částem

Festival Uprostřed, Líšeňské hody, Bohunický podzim či také například dny pro seniory v Bystřici. To je částečný výčet akcí, které svým sponzorským příspěvkem pomáhají městským částem organizovat Teplárny Brno. „Jsme městskou společností a navíc i většina našich zaměstnanců jsou Brňanky nebo Brňané, a proto se chceme podílet i na společenském a kulturním životě našeho města. Část našich sponzorských aktivit tak směřujeme po domluvě s jednotlivými radnicemi i tímto směrem,“ uvedl generální ředitel Tepláren Brno Ing. Petr Fajmon, MBA.

Zatímco některé z akcí se uskuteční teprve v druhé polovině roku, se srpnem už skončil druhý ročník festivalu Uprostřed, který nabízel

po celé léto to nejzajímavější z brněnské neorganizované kultury na ulicích, náměstích, ale i v zapadlých koutech centra. Cílem festivalu je přivést kulturu za lidmi, aby nemuseli nikam chodit, a to ve chvílích, kdy to nejvíce potřebují – po skončení pracovního dne až do večera. V nabídce byly koncerty, DJ sety, workshopy, happeningy i divadelní představení. Partnerství Tepláren Brno si velmi vážíme a jsme rádi, že s námi spolupracují. Letošní ročník Uprostřed se opravdu velmi vydařil a všichni věříme, že i další léto Uprostřed centrum Brna určitě opět zpestří,“ upřesnila mluvčí radnice Brno-střed Kateřina Dobešová.

■ (sal, foto: Archiv MČ Brno-střed)

Novým zákazníkem Tepláren je Nová Vlněna

Slavná textilní továrna Vlněna, kterou si pamatuje z dob její největší slávy nejspíš už jen hrstka pamětníků, dostane brzy kompletní novou podobu. Na místě zchátralých výrobních hal postavila developerská společnost CTP Invest deset budov, které poskytnou pracovní zázemí i volnočasové využití několika tisícům lidí z Brna, České republiky i zahraničí. V současné době je hotovo nebo rozestavěno devět z plánované desítky objektů a sedm z nich již patří na seznam zákazníků Tepláren Brno, včetně historické budovy Bochnerova paláce, který zůstal jedinou zachovanou původní stavbou. Společnost CTP nechala palác citlivě zrekonstruovat, aby pod dohledem architektů získal zpět svoji původní neorenesanční podobu. Spolu s ním bude významnou historií místa i továrny Vlněna připomínat také nedávno schválený stejnojmenný název ulice, kde nové objekty stojí. Citlivý přístup investora se propsal i do konstrukce nových budov, které se pyšní mezinárodní certifikací BREEAM, jež potvrzuje jejich ohleduplnost k životnímu prostředí. Předpokládaný tepelný výkon 4,5 MW tak řadí areál mezi zákazníky Tepláren Brno s nejvyšším odběrem tepla – předpokládaná spotřeba činí 18 500 GJ, což je srovnatelné s odběrem bezmála tisícovky bytů. Všechny deset objektů bude obsluhováno prostřednictvím čtyř výměňkových stanic, které si staví sám investor, horkovodní přípojky budují teplárny.

Teplárny Brno v současnosti hřejí nejen kolem sta tisíc brněnských domácností, ale mezi jejich zákazníky patří také nemocnice, školy, administrativní centra, historické památky či firmy.

inzerce

20 let

OLYMPIE

TŘI VÍKENDY PLNÉ
OSLAV A SOUTĚŽÍ

i 14. – 29. ZÁŘÍ 2019

Olympia

BRNO

Fotografie výherního automobilu je ilustrační.

Anatom M. Joukal

Každé tělo je jiné

Anatomie bývá postrachem všech mediků, Marek Joukal byl však výjimka. Dvaatřicetiletý lékař, který od září vede Anatomický ústav Lékařské fakulty Masarykovy univerzity, ji měl prý rád odjakživa a kouzlo pro něj stále neztrácí: „Protože tělo každého z nás je specifické.“

Soudě podle filmů z lékařského prostředí, je zkouška z anatomie něco strašlivého. Vy jste z ní opravdu neměl obavy?

Už na medicínu jsem šel s tím, že mne anatomie baví a zajímá. Nemožu sice asi říct, že bych se vůbec nebál, je to opravdu těžká zkouška, ale podařilo se mi ji zvládnout na výbornou. Hned poté jsem měl štěstí a začal jsem pracovat na výzkumu pod vedením profesora Dubového, dlouholetého vedoucího ústavu, a anatomie byla jasná volba. Bavila mne pak třeba chirurgie, ale i pro chirurga je v rámci zručnosti anatomie důležitá, takže jsem jen plynule pokračoval ve vytyčeném směru.

Na lékaře bez pacientů se ale někteří mohou dívat skrz prsty. Nevadí vám to?

Je fakt, že jsem na konci studia zvažoval, zda nemám nastoupit do nemocnice, ale jsem přesvědčený o tom, že předávat znalosti budoucím lékařům, je stejně, ne-li víc důležité. My jsme tady od toho, abychom mediky dobře připravili a naučili je znát lidské tělo.

Ve spojení s anatomii se nejčastěji skloňuje pitva, podobně jako

Ta zkouška je obtížná proto, že studenti musejí vstřebat obrovské množství informací a zapamatovat si spoustu názvů. Dá se nějak kvantifikovat lidské tělo?

Co se týká stavby těla, čísla moc neuznávám, nejsou nejdůležitější. Tělo každého člověka je jiné a bývá právě fascinující sledovat jednotlivé rozdíly, což se učí i studenti při pitvách. U každého jinak procházejí cévy, nervy jsou v jiné pozici...

... nebo jsou orgány uloženy naopak... To jste zažil?

Situs viscerum inversus neboli obrácená poloha orgánů bývá raritní, ale opravdu se to stává. Sám jsem se s tím ještě nesetkal, ale s obráceným uložením orgánů se kolegové při pitvě setkali zhruba před patnácti lety. Spíše se setkáváme s nevýznamnými anatomickými variantami, které pro laika moc zajímavé nejsou.

Nedávno jsem četla, že američtí lékaři objevili v těle nový orgán. To je skutečně ještě možné?

Převratné objevy bych opravdu nečekal, je to spíš otázka klasifikace a ani v tomto případě o nic dosud nepoznaného rozhodně nešlo. Klasická anatomie mnoho nových věcí nenabízí. Spíš umožňuje například ve spolupráci s chirurgy hledat jiné přístupy při operacích, které budou například rychlejší než dosavadní

zavedené cesty a budou šetrnější k nemocnému. Například pro plastické chirurgy je velmi důležitá podrobná znalost variability a zmapování pozic drobných cév.

Kde berete těla k pitvám?

Anatomické pitvy lze provádět výhradně se souhlasem dárce, který ještě za svého života podepíše smlouvu s anatomickým ústavem. Pokud pak tito lidé opravdu zemřou přirozenou smrtí, dají nám to vědět zdravotníci nebo rodina a dostávají se na naše pracoviště.

Kolik lidí se tak ročně rozhodne?

Ročně u nás evidujeme zhruba kolem stovky nových dárců, kteří přijdou podepsat smlouvu. Celkově máme v naší databázi kolem 1800 dárců.

To je málo, nebo hodně?

Mohlo by jich být víc.

Přesto, nebylo by přínosnější, kdyby se stali lidé dárce orgánů?

To je něco zcela odlišného. V České republice je tzv. předpokládáný souhlas s darováním orgánů, tedy pokud dotyčný nevyjádří za života nesouhlas, mohou být orgány použity. Navíc aby bylo možné transplantovat nějaký orgán, musí být u dárce zachován krevní oběh, jinými slovy, musí zemřít náhle.

Jaké jsou důvody, proč se lidé rozhodují darovat své tělo anatomickému ústavu?

Příčiny bývají různé. Jsou to často lidé z praxe, lékaři, kteří vědí, jak je to důležité. Další skupinou jsou lidé, kteří nemají nikoho blízkého a takto získají jistotu, že se o ně po smrti někdo postará. A pak jsou tu celé rodiny, kde to mají jako filozofii: máme tu rodiče i jejich děti a všichni mají podepsanou smlouvu.

Přináší jim to nějaké výhody?

Za života nic, nejde o honorovanou věc. Ale po jejich úmrtí všechny náklady nese lékařská fakulta, od zajištění transportu až po konečné zpopelnění. Což vzhledem k cenám v této oblasti pro někoho může být pádný důvod.

Vy jste vloni poprvé uspořádali také velmi zajímavé setkání...

Spolu se Spolkem mediků jsme zorganizovali pietní setkání v Kapitulní síni Augustiniánského kláštera na Starém Brně, kterého se zúčastnili studenti a rodiny dárců. V zahraničí jsou podobné akce běžné, jsou nejen poděkováním pro ty, kteří se rozhodli k tomuto kroku, ale i připomenutím pro studenty, že možnost učit se na lidech, kteří se sami rozhodli svá těla takto věnovat, zdaleka není běžná. Akce měla velký úspěch a já doufám, že jsme založili novou tradici.

Také jste rozhodnutí stát se dárce svého těla?

Upřímně zatím nevím, je to přece jen komplikované, hodně záleží i na vašem okolí. Ale řekl bych, že je to jedna z variant.

Jak je to vůbec s anatomickými pitvami v jiných zemích?

V rámci Evropské unie se legislativa velmi liší. Například v Itálii není vůbec dovoleno získávat těla pro anatomické pitvy, v jiných zemích jde o docela běžnou věc. A už půlstoletí spolupracujeme s Dánskem. Od devadesátých let tam totiž rovněž nebylo možné v rámci výuky pitvat, proto studenti medicíny jezdili k nám na speciální letní kurz, aby si mohli anatomickou pitvu vyzkoušet. Tento letní kurz nadále pokračuje, budoucí dánští lékaři o něj mají velký zájem, protože zatímco na medicíně v Kodani se pitvy provádějí, na dalších třech univerzitách stále ne.

XXXXXX

Není řešením virtuální realita?

V rámci nového Simulačního centra Masarykovy univerzity budeme mít rovněž virtuální pitevní stůl. Navíc budeme mít z tohoto projektu plastinační zařízení, které umožňuje tektutiny v lidské tkáni nahradit silikonem, což umožní exponáty uložit a studovat po neomezeně dlouhou dobu – podobně jsou upravována těla z kontroverzní výstavy Bodies. Ale přesto pořád tvrdím, že nejlepším simulátorem zůstane reálné tělo. Student může být teoreticky skvěle připraven, ale musí umět chytit pinzetu, skalpel a nic se nikdy nevyrovná tomu, když si konkrétní strukturu v těle na pitevně najde sám.

Opravdu studenti při první pitvě běžně omdlávají?

Je to klišé, které se ale nezakládá na pravdě. Jiné to může být například při pitvě na soudním lékařství nebo na patologii, ale na anatomickou pitvu jde fixované tělo, tedy napuštěné speciálním roztokem, zabraňujícím

jeho rozkladu. Takže při anatomické pitvě ani neteče krev.

Vy sám se specializujete na léčbu bolesti, tím jste se zabýval i při vašem pobytu v USA. Můžete být konkrétnější?

Snažíme se doplnit mozaiku a zjistit, na co by se bylo vhodné se soustředit, abychom dokázali tlumit i takzvanou neuropatickou bolest. Její příčinou bývá nejčastěji poškození periferních nervů a nejde ji tišit analgetiky, nezabírají opiáty... Do oblasti neuropatické bolesti spadá i fantomová bolest, tedy bolest, kterou lidé pociťují po amputaci v již neexistující části těla.

Od září povedete Anatomický ústav – jaký je váš cíl, čeho byste chtěl dosáhnout? Před časem jeden z vašich pražských kolegů varoval, že do pěti let nebude v tuzemsku nikdo, kdo by anatomii učil...

Anatomové stárnou, to je konečnou problém i mnoha dalších odborností

napříč medicínou. Specialisté chybí na všech pozicích. Avšak u učitelů lékařství je problém opravdu velký. Absolvent nebo absolventka, kteří se rozhodnou pro akademickou kariéru a výchovu nových lékařů brzy zjistí, že jejich kolegové v nemocnicích nebo lékařských praxích mají lepší finanční i společenské ohodnocení... Takže můj cíl je vlastně jasný: rád bych se zasadil o zvýšení prestiže povolání akademických pracovníků na lékařské fakultě, ukázat krásu anatomie našim studentům a snad také získat nové absolventy lékařské fakulty pro tento krásný obor.

Čím vás anatomie pořád přitahuje?

Nikdy nemůžete říct, že už ji znáte, že všechno víte a umíte. Vždycky vás něco rychle z takového omylu vyvede. Ani anatom anatomii zcela znát nemůže, a v tom tkví její kouzlo: Pořád se učíte něco nového.

■ (jih, foto: Zuzana

Zavadilová a archiv MUNI)

Součástí prostor Anatomického ústavu LF MUNI je i Anatomické muzeum, v současnosti je zde vystaveno více než 600 zajímavých exponátů a preparáty jsou nadále doplňovány. Sbírký jsou rozděleny podle jednotlivých systémů. Muzeum slouží především k výuce mediků, ale mohou ho navštívit rovněž středoškoláci v rámci organizovaných exkurzí. Pro veřejnost je přístupné mimořádně v rámci vybraných akcí, jako bude například Noc vědců. Zřejmě nejznámějším exponátem je kopie kostry moravského obra Josefa Drásala, který měřil 241 cm.

Vajíčko či Tvarůžek jsou minulostí. LEDky svítí v Brně stále víc

Svítidla studené bílé s vysokou teplotou chromatičnosti nad 5000 Kelvinů obsahují více tzv. „modré složky“, než svítidla do 3000 Kelvinů, která jsou instalována v Brně. Současně také platí, že s vyšší teplotou chromatičnosti, se i násobně zvětšuje měrný výkon LED svítidel, což umožňuje snížení jejich počtu na pozemních komunikacích.

Nové osvětlení musí odpovídat platným brněnským standardům i platným normám. Každá ulice je dle hustoty provozu, šířky komunikace, povolené rychlosti aj. zatříděná podle dané normy a její osvětlení pak musí splňovat alespoň minimální určené hodnoty. Mimo to musí splňovat také další požadavky, např. omezení rušivého světla na fasádách a také úroveň clonění (oslňování), od níž se odvíjí i intenzita světla, resp. jas vozovky. Vzhledem k rostoucímu provozu se tyto normy proti období před třiceti lety zpřísnily, laicky jde říci, že aby byly splněny zákonné podmínky, je třeba svítit více.

Vajíčko, Rakev, Žába, Kužel či Tvarůžek... Už nejspíš jen pamětníci znají názvy sodíkových svítidel ze Svatobořic, která před rokem 1989 byla mezi běžně používanými rtuťovými výjimkou. Přesto Brno hned po otevření trhu směrem na Západ začalo s nákupem kvalitních svítidel s moderní optikou, umožňujících snížit příkon veřejného osvětlení a usměrnit svícení.

I tato obměna vzbudila rozporuplné reakce u některých občanů. Přímou podsvítidly se zmenšila intenzita osvětlení z důvodu menších výkonů svítidel, ale na druhou stranu se s jejich kvalitní optikou zlepšila rovnoměrnost osvětlení na dané komunikaci. Po ověření několik stovek kusů

bylo v letech 1993 až 1994 vyměněno cca 7500 ks svítidel, v letech 1998 a 1999 dalších cca 8500 ks a letech 2002 a 2003 dalších 15 000 kusů. Další cca 6000 kusů svítidel bylo instalováno v rámci výstavby nového veřejného osvětlení. V současnosti tak ze zhruba 42 500 svítidel (bez slavnostního osvětlení), které v Brně máme, zbývá kolem 5500 starých svítidel. Z tohoto počtu je však potřeba odečíst cca 2000 kusů, které v posledních dvou letech nahradily LEDky.

Stále však zůstává v Brně na patnáct stovek svítidel typu koule a stejný počet kuželů ze Svatobořic. „Vzhledem k tomu že životnost svítidla je cca 25 až 30 let, je narůstající

výměna svítidel nutností. Také letos proto naše společnost nahradí asi v patnácti brněnských ulicích dosluhující sodíková svítidla za úspornější LEDky, kterých bude letos instalováno také téměř tisíc kusů,“ upřesnil generální ředitel Technických sítí Brno Ing. Pavel Rouček.

Šetří energii, zvyšují komfort

Energetická úspornost stejně jako například možnosti nastavení světelného toku jsou u LEDek nepopíratelně dalším kvalitativním krokem vpřed. „Po téměř deseti letech testování LED svítidel v Brně, kdy se postupně zvyšovala jejich účinnost téměř na dvojnásobek a jejich cena klesla na čtvrtinu, jsme se rozhodli pro jejich širší nasazení,“ upřesnil provozně-technický ředitel Josef Šaroun. Po zkušenostech ze zahraničí a na základě Standardů pro veřejné osvětlení Města Brna Technické sítě Brno volí u nových LED svítidel teplou bílou barvu s teplotou chromatičnosti do 3000 Kelvinů. Intenzita veřejného osvětlení se nyní v Brně pohybuje kolem 20 – 30 luxů. „Vývoj v oblasti LED svítidel je navíc velmi dynamický a rychle postupuje vpřed. Lze očekávat, že v blízké budoucnosti určitě zaznamenáme další možnosti při řešení světelného smogu a dopadu na životní prostředí a komfort občanů,“ věří generální ředitel TSB.

DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ
SPOLEČNOSTI BRNĚNSKÉ KOMUNIKACE A.S.

NEDĚLNÍ POHODA PRO CELOU RODINU

22/09/2019 | BRNĚNSKÉ KOMUNIKACE A.S.
PROGRAM / 10.00-16.00 HOD. | PROVOZNI AREÁL NA MASNÉ ULI 7

Brno cílí na Tanzanii

První honorární konzulát Tanzanie vznikne v Brně. Nikoliv náhodou, právě v moravské metropoli už třetím rokem sídlí Česko-tanzanská hospodářská komora (CTDCC), která se věnuje ekonomické a diplomatické činnosti právě v tomto africkém státu. „Naším cílem a posláním je připravit a zabezpečovat vhodné prostředí pro české podnikatelské subjekty mající zájem na hospodářských a jiných aktivitách v Tanzanii, která patří mezi progresivně se rozvíjející africké země. Vzhledem k už započatým či rozpracovaným projektům jsme již získali důvěru tamních představitelů a mohli jsme započít s přípravami pro otevření konzulátu. Ten nám mimo jiné

umožní například vydávat do Tanzanie víza a řešit případné individuální situace našich občanů trávících čas v této destinaci“ upřesnil Pavel Pulec, MBA, Brno, prezident CTDCC a její spoluzakladatel. Česko-tanzanská komora se podílí také na přípravách důležitých smluv, které by měly napomoci rozšíření kontaktů mezi oběma zeměmi také v podnikatelské sféře, ať už jde o zamezení dvojího zdanění či ochranu investic. Čeští zástupci zatím poslední červencové mise zahájili spolupráci s Radou pro cestovní ruch Tanzanie. V říjnu tak zástupce vybraných cestovních kanceláří čeká v Tanzanii bližší seznámení se zajímavými turistickými cíli, případně s možnými zážitkovými aktivitami. Na tomto programu spolupracuje i Velvyslanectví Tanzanie v Berlíně. „Výhledově jednáme i o tom, že Jihomoravský kraj by se stal partnerským regionem pro některý z tanzanských distriktů,“ doplnil Pulec. ■

Právní poradna Sportovní úrazy

Právo zasahuje do všech oblastí lidských činností, včetně těch sportovních. A to nejen do organizace klubů nebo poskytování dotací, ale i do samotné sportovní činnosti. Patrný je tento zásah v případě sportovních úrazů, které

jsou v kontaktních sportech, jako je hokej a fotbal, běžné. Jaké právní následky má úraz způsobený faulem? Vede porušení pravidel sportu vždy navíc k právní odpovědnosti hráče za následky faulu? Soudy dospěly k závěru, že ze samotného charakteru kontaktních sportů vyplývá zvýšené riziko úrazů, kterého si musí být hráči vědomi, souboje hráčů jsou jejich nezbytnou součástí. Pokud tak k úrazu dojde i za porušení pravidel hry (a hráči je udělena např. žlutá karta) avšak nejedená se o exces hráče, nelze hráči nic vyčítat a za následky zranění faulem neodpovídá. Pokud dojde k úrazu mimo hru, většinou to bude jak nedovoleným jednáním hráče, tak porušením zákonných povinností hráče, případně i s trestněprávním rozsahem, hráč za úraz bude odpovídat. Obdobně když úraz bude způsoben protihráči při hře úmyslně – samotná hra odpovědnost hráče v takovém případě nevylučuje.

JUDr. Petr Večeřa, advokát
Advokátní kancelář Muzikář & Partners
www.muzikarpartners.cz

inzerce

80

OSMDESÁTKY V BRNĚ

POZNEJTE BRNO OSMDESÁTÝCH LET!

**Procházky
po kulturních
místech**

Zn. Bony s sebou

Zn. Klíče s sebou

Termíny a bližší
informace najdete na
www.ticbrno.cz
a FB profilu
Osmdesátky v Brně.

**Vyjížd'ka s příchutí
mírových slavností
a architektury**

Zn. Jízda
retro Karosou

inzerce

Brněnské dny pro zdraví

20. 9. – 29. 9. 2019

Statutární město Brno
Odbor zdraví

B | R | N | O |

Duševní zdraví

Pohyb a sport

Výživa a zdraví

**Podpora rodiny
a mezigeneračních aktivit**

Zdravé stárnutí

Příroda a zdraví

25.
ročník

www.zdravemesto.brno.cz

Hudební ohňostroj doplní ve Valticích i špičkové víno

Propojení hudebních tónů, lahodného moku i tance. To je unikátní cyklus Hudba a víno, jehož v pořadí pátý ročník se uskuteční v pátek 20. září od 19 hodin v jízdárně státního zámku ve Valticích pod garancí České filharmonie.

Letošní jubilejní ročník ozdobí hned dva hvězdní sólisté. Klavírista

Ivo Kahánek a violoncellista Jiří Bárta přednesou virtuózní koncerty Wolfganga Amadea Mozarta a Josepha Haydna. Členové České filharmonie a jejich hudební přátelé představí tři nejslavnější skladby pro smyčcový orchestr – Mozartovu Malou noční hudbu, Dvořákovu a Čajkovského Serenádu. Překvapením večera bude

mladý talentovaný violoncellista Josef Bárta, který jde ve stopách svého slavného tatínka. Diváci se mohou těšit na světová díla Rachmaninova a Korsakova ve strhujícím společném podání Jiřího Barty a Ivo Kahánka, koncert také zpestří tancem sólisté Baletu Národního divadla Brno v choreografii Mária Radačovského.

Valtický hudební ohňostroj nedá divákům vydechnout. Jeho účinek navíc přímo při koncertu posílí tradiční degustace vín se zaníceným komentářem vinařů Miloše Michlovského a Františka Mádlů a také ředitele České filharmonie Davida Marečka. Předprodej vstupenek a více informací na www.hudbavino.cz ■ (sal, foto: jef)

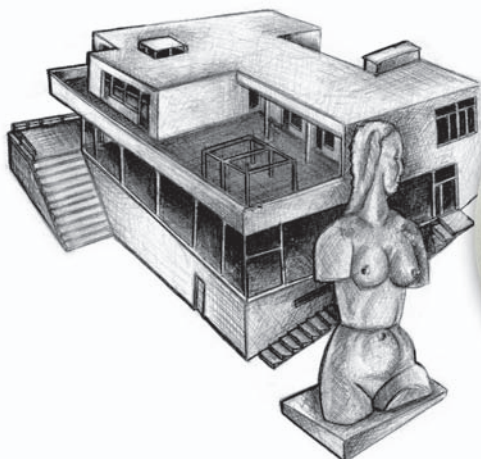
inzerce

TIP:
ZLATÉ ČESKÉ
DUKÁTY
PŘEDSTAVUJÍ
TRADIČNÍ,
A PŘECE
ORIGINALNÍ
DÁREK –
K NAROZENÍ
DÍTĚTE,
KE SVATBĚ
I JEN TAK
PRO RADOST...

UNESCO: VILA TUGENDHAT

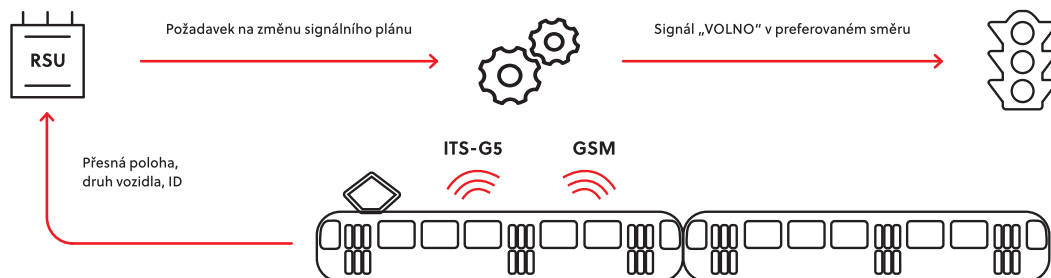
Pamětihodnosti zapsané na Seznamu světového dědictví UNESCO jsou zpravidla staršího data, ale existují výjimky. Jednou z nich je brněnská vila Tugendhat, která vévodí **platinové minci České mincovny** ze sběratelsko-investičního cyklu. Stěžejní dílo funkcionalismu je prvním objektem moderní architektury v České republice a teprve čtvrtým na světě, který byl oceněn organizací UNESCO. Komfort, který vila poskytovala svým majitelům, ohromuje i 90 let po jejím vzniku.

Chytré řešení v dopravě se přibližuje

RSU (ITS-G5)

Řadič SSZ

Jen si představte, že jedete v autě, které má zabudovanou inteligentní technologii, komunikující s okolními vozidly i s celou infrastrukturou. Upozorňuje vás na různé komplikace na cestě a současně hlídá plynulost provozu. Ne, to není scénář ze sci-fi filmu, ale skutečná budoucnost v dopravě – takový je projekt C-ROADS.

budou informovat řidiče o dopravních situacích a varovat je před nebezpečnými lokalitami a ostatními souvisejícími problémy v jejich okolí. Dopravní řidiči a informační centra navíc obdrží přesné a ucelené informace o aktuální dopravní situaci přímo z vozidel, díky čemuž bude možné efektivně ovlivňovat dopravní proud, zajistit plynulost dopravy a snížit její negativní dopady na životní prostředí.

Projekt C-ROADS CZ koordinuje Ministerstvo dopravy a poběží až do konce roku 2020. Přispěje ke zvýšení bezpečnosti dopravy v Evropě a položí základy na cestě k využívání kooperativních systémů pro automatizované řízení vozidel, včetně těch autonomních.

C-ROADS je celoevropský pilotní projekt, úkolem jehož české části C-ROADS CZ je nasadit novou C-ITS technologii v reálném provozu na vymezených úsecích silniční sítě České republiky. Vozidla se učí komunikovat nejen mezi sebou, ale také s dopravními značkami, železničními přejezdy, vozy záchranného systému nebo semaforů.

Jedním z partnerů tohoto projektu je také společnost Brněnské komunikace a.s. (BKOM). V plnění úkolů, kterými se na projektu podílí, spatřuje jedinečnou příležitost, jak ovlivnit budoucnost v dopravě. Společnost BKOM vstoupila do tohoto projektu s řešením C-ITS technologií (kooperativní inteligentní dopravní systémy, ve kterých probíhá datová výměna mezi vozidly navzájem a mezi vozidly a infrastrukturou) ve městě, což je v rámci Platformy C-ROADS unikát. Statutární město Brno tak přispívá k výjimečnosti celého projektu, v jehož rámci

je pro město specifickým výborným spolupráce nejen se společností BKOM, ale také s Dopravním podnikem města Brna a rovněž s Integrovaným záchranným systémem Jihomoravského kraje (IZS JMK). Cílem projektu je přinést možnost řešit upřednostnění vozidel MHD na křižovatkách řízených světelným signalizačním zařízením nebo upozornění na prioritní jízdu vozidel IZS JMK a zajistit jim tak snadnější průjezd křižovatkou.

Kooperativní inteligentní dopravní systémy přispívají ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu. Včas a přesně

Na projektu spolupracuje 8 hlavních partnerů: AŽD Praha, Brněnské komunikace, ČVUT, Intens Corporation, O2 Czech Republic, T-Mobile, ŘSD – ČR, SŽDC. Dále jsou v projektu také zapojeni asociovaní partneři a jedním z nich je také DPMB. Projekt je spolufinancován z Nástroje pro propojení Evropy (CEF Transport). Více na www.croads.cz a www.bkom.cz.

Dudek letos nezahnízdil. Jeden z dudníků ale skrýval překvapení

Projekt brněnské zoo na ochranu dudka chocholatého letos vstoupil do třetího roku existence. Zatímco v předchozích letech dudek vždy v připravených speciálních budkách (tzv. dudnících) zahnízdil, letos se tak bohužel nestalo. Při kontrole ale pracovníci Zoo Brno v jednom z dudníků objevili mláďata silně ohroženého krutihlava obecného.

I když v letech 2017 a 2018 dudci vyvedli celkem devět mláďat, není nic překvapujícího, že se do svého hnízda nevrátili. „Ptáci se musí vyorientovat s obrovským rizikem, a to zejména na migrační trase, protože zimují v subsaharské Africe. Na svých migračních trasách jsou vystaveni nejen nepříznivému klimatu, ale i nelegálnímu vyvražďování ze strany lovců v jižní Evropě i Africe,“

uvedl kurátor chovu ptáků Zoo Brno Petr Suvorov. Přestože dudek letos nezahnízdil, na lokalitě jej pozorovali místní obyvatelé. Je tedy pravděpodobné, že si na hnízdění vybral jinou dutinu.

V jednom z dudníků ale pracovníci zoo při kontrolách přeci jen našli nesmírně zajímavé obyvatelé. Budku obsadil krutihlav obecný, který je v České republice zařazen do kategorie silně ohrožený, tedy stejně jako dudek.

„Tento druh z čeledi datlovitých má sice v tuzemsku stabilní populaci 2–4 tisíc párů, ale jeho početnost v průběhu jednotlivých celorepublikových sčítání postupně klesá. Obývá zejména extenzivně

využívanou zemědělskou krajinu s remízky či starými sady a živí se hmyzem. Stejně jako dudek si hnízdí dutiny netesá, takže je závislý prakticky jen na dostupných dutinách ve volné krajině. S ohledem na jeho biotopové preference je většinou jedním z typických elementů kvalitní zemědělské krajiny,“ upřesnil Suvorov.

Ve volné přírodě se tak budou postupně učit létat čtyři mláďata krutihlavů.

Cílem projektu na ochranu dudka chocholatého je posílení populace tohoto druhu pomocí zajištění managementu potravních lokalit a navýšení počtu hnízdních možností. Dudek chocholatý obývá otevřenou krajinu pastvin a luk s občasnými

skupinkami vzrostlých stromů nebo i řidších lesů, které mu poskytují potřebné dutiny ke hnízdění.

Terénním monitoringem jsme vybrali pět oblastí, ve kterých jsme umístili tzv. dudníky (speciální budky pro dudky) a zároveň mohli provádět management ploch. V dotčených lokalitách jsme nainstalovali celkem 15 dudníků, které v průběhu sezóny dvakrát kontrolujeme. Už předloni se podařilo jednomu páru odchovat čtyři mláďata, v roce 2018 se do stejného dudníku pár vrátil a mláďat vyvedl celkem pět.

„Také letos jsme dostali dotaci na sečení některých vybraných ploch, kde máme dudníky rozmístěné, takže budeme i nadále pokračovat v managementových úpravách a doufáme, že díky naší snaze budeme nejen udržovat, ale i navyšovat početnost zvláště chráněných druhů rostlin i živočichů na naší vybraných lokalitách,“ uzavřel Suvorov.

■ (sal, foto: Archiv Zoo Brno)

Jak se Brňané po 27 letech změnili?

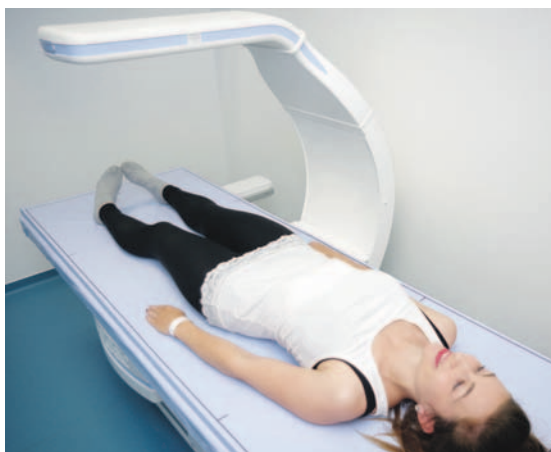

Na Masarykově univerzitě začali odborníci vyšetřovat mladé Brňany ze studie ELSPAC. Zájemci si kromě poznatků o svém těle odnesli také finanční odměnu.

Výzkumné centrum RECETOX vyžvalo Brňany narozené v letech 1991 až 92 a jejich sourozence i partnery, aby se přihlásili a nechali se vyšetřit na Fakultě sportovních studií MU. Jejich rodiče, a posléze také oni, se totiž zapojili před sedmadvaceti lety do celoevropské studie rodičů a dětí ELSPAC (www.elspac.cz).

V jistých intervalech pak vyplňovali dotazníky, které se týkaly mj. jejich způsobu života, zdraví nebo duševní spokojenosti.

Od letošního března se po důkladných přípravách vyšetřování mladých Brňanů v rámci studie CELSPAC: Young Adult začalo uskutečňovat. Podle Kateřiny Čamkové trvají vyšetření průměrně tři a půl až čtyři hodiny. „První bývá sada vyšetření, kdy se zkoumá složení těla, to je tzv. InBody, následuje slabší rentgen, kterým se měří hustota kostí, pak se

zaměřujeme na klenbu nohy, kapacitu plic, sílu stisku ruky a sílu svalů. Test kognice pak zjišťuje, jak jsou na tom mladí s pamětí,“ pokračuje Kateřina Čamková.

Další dobrovolnou součástí vyšetření jsou odběry moči a krve. Sběr z úst pak slouží k výzkumu mikrobiomů,

kterými jsou osídleny tělní dutiny. Poslední částí jsou on-line dotazníky, ve kterých se zjišťují, vzdělání, povolání, příjem nebo vybavení domácnosti a také prodělaná onemocnění. Další otázky míří na životní styl, psychologii, výživu a životní prostředí.

K čemu je to dobré?

Díky provedeným vyšetřením bude možné říci, jak se mladým lidem z dlouhodobé studie ELSPAC daří, jaký je jejich zdravotní stav a fyzická kondice. Dlouhodobým cílem je pak studium vlivu životního prostředí na zdraví populace a zdravý vývoj dětí. Co může stát za vznikem potíží, jako astma, alergie, a další civilizační choroby, ale také za depresí a jinými chorobami duše i těla co ovlivňuje kvalitu spánku a kognitivní schopnosti nebo reprodukční zdraví žen... V současnosti se počítá s vyšetřením nejméně tří set dobrovolníků.

■ (maj)

Patříte-li mezi Brňany, kterým je sedma nebo osmadvacet let, nebo jste jejich sourozenec či partneri a chcete zjistit, jak jste na tom se svou fyzickou kondicí, jaké je složení vašeho těla, najděte si čas na několik nenáročných vyšetření. K tomu navíc získáte odměnu tisíc korun. Přihlaste se e-mailem na adresu info@celspac.cz.

Hodnoty základních parametrů kvality pitné vody v Brně nalezne každý návštěvník webových stránek www.bvk.cz v Mapě jakosti vody.

Ne vše na sociálních sítích platí. Kde hledat pravdu o vodě?

Vody z kohoutku se Brňané obávají určitě nemusejí. Přesto možná některé vyděsila koncem prázdnin informace, šířená po internetu, že kvalita dodávané vody v moravské metropoli není dobrá... Jednalo se však o klasickou poplašnou zprávu, pro něž jsou především současné sociální sítě ideálním podhoubím a jejichž počet stále roste. Je totiž velmi snadné takovou zprávu vytvořit a sdílet, takže ve velmi krátkém čase zasáhne spoustu lidí. Záleží pak na každém, jak s informací naloží.

Vždy je proto vhodné a důležité si podobné informace ověřit, nejlépe u hlavního zdroje. V případě kvality dodávané pitné vody je nejlepší podívat se na webové stránky Brněnských vodáren a kanalizací (www.bvk.cz) statutárního města Brna, Krajské

hygienické stanice nebo do vodáren rovnou zavolat. Společnost Brněnské vodárny a kanalizace je společností, která i o nepříjemných věcech své zákazníky informuje. Maximální otevřenost, společně s kvalitou dodávané vody, je pro ni prioritou.

V Brně se můžeme s chutí napít kvalitní pitné vody, neboť Brno, respektive celá Brněnskou vodárenskou soustavu zásobují velmi hodnotné zdroje. Kvalita vody a stav technických zařízení pro podporu, úpravu a distribuci pitné vody jsou pod neustálým dohledem. Rovněž distribuce vody do jednotlivých domácností se uskutečňuje pomocí spolehlivé a pečlivě udržované vodovodní sítě.

Kvalita vody je důkladně sledována během celého procesu její výroby

a distribuce. Kontrola kvality pitné vody se provádí podle schváleného plánu odběru vzorků na příslušný rok, a to jak na vodovodní síti, tak přímo v jednotlivých v domácnostech. Místa odběrů jsou volena tak, aby více jak 50 % míst odběru nebylo stálých, ale měnících se každý rok. Místa se vybírají metodou náhodného výběru. Stálá odběrná místa jsou schválena hygienickou stanicí. Seznam parametrů a jejich limitní

hodnoty kontrolované ve vodě jsou dány platnou vyhláškou. Výsledky rozborů jsou neprodleně zasílány na Krajskou hygienickou stanici. Nad rámec tohoto povinného monitorování jsou pravidelně prováděny další kontrolní odběry včetně analýz na provozovaných vodojemech a vodovodních sítích v řádech stovek odběrů ročně. Nezávislou kontrolu kvality vody pak provádí laboratoř Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně. Hodnoty základních parametrů kvality pitné vody nalezne každý návštěvník webových stránek www.bvk.cz v Mapě jakosti vody. V Brně můžete mít v pitnou vodu opravdu plnou důvěru. ■

inzerce

Váleční veteráni pomohou handicapovaným

Jejich životy nejsou jednoduché a museli už prokázat spoustu odvahy a síly, i když na první pohled spolu nemají mnoho společného. Tím spíš si ale chtějí vzájemně pomáhat. Svoji budoucí spolupráci stvrdili i memorandem, které v polovině srpna podepsali zástupci spolku Československý legionář-SPIA Czech, z.s., a Nadačního fondu Emil.

Československý legionář-SPIA Czech, z.s., je dobrovolný, politicky nezávislý svazek sdružující válečné veterány a nezisková organizace

Nadační fond Emil podporuje sportovní aktivity dětí a mladých lidí se zdravotním postižením. „Přivítali jsme, že náš fond Emil oslovil a rádi budeme nápomocni v rozvoji jeho aktivit,“ hodnotí partnerství Karel Černoch, předseda spolku Československý legionář-SPIA Czech. „Dovedu si představit, že budeme pro handicapované pořádat například kurzy sebeobrany, školení a výcvik trenérů, podílet se na propagování zdravého životního stylu či správné výživy a životosprávy. Je to prostě možnost, jak předat naše zkušenosti a zároveň těmto mladým sportovcům pomáhat,“ doplňuje Černoch další možnosti spolupráce. ■ (sal)

VÁS SRDEČNĚ ZVOU NA

DEN S LESY

V SOBOTU 21. 9. 2019 10:00–18:00

V AREÁLU U MRAVENCE LESÍKA V BRNĚ-ŘEČKOVICÍCH

ZAJÍMAVÉ SOUTĚŽE A UKÁZKY LESNÍ TECHNIKY PŘI PRÁCI

11:00 SOKOLNÍK

12:00–15:00 STEZKA MLADÉHO LESNÍKA S PLNĚNÍM ÚKOLŮ *

13:00 ÚDÍF – FYZIKÁLNÍ DIVADLO

14:00–16:00 InBalance PARKOUR WORKSHOP

16:00 LOSOVÁNÍ O POUKAZY *

16:15 SOKOLNÍK

16:45 ŘEZBÁŘSKÁ SHOW

BOHATÝ DOPROVODNÝ PROGRAM + TEPLÉ A STUDENÉ OBČERSTVENÍ

*** LOSOVÁNÍ O 3 POUKAZY NA 1 NOC V TREE HOUSE ze všech, kteří projdou stezku a splní úkoly**

VSTUP ZDARMA

f /DEN S LESY 2019

www.lesymb.cz

Láska se skrývá na Zelňáku

Zelňák se může pochlubit novým gastronomickým lákadlem. Vyhlášený podnik 4 Pokoje sem vyslal svůj vyladěný foodtruck Láska na Zelňáku, který rozhodně nepřehlédnete. Pochutnat si můžete na kukuřici, batátech a skvělých buncích. Bun je asijská napařovaná housička, kterou si můžete naplnit buď trhaným kachním masem nebo náhradou masa tempehem. Dalším krokem je výběr zeleniny. Co to bude, pickles (třeba nakládané okurky), čerstvá zelenina, nebo kimchi? K dokonalosti už pak chybí jen omáčka. Vybrat si můžete z čtyř druhů, například Hoisin nebo speciální BBQ omáčka ze 4 Pokojů. Třešničkou na tomto „dortu“ je volba

přílohy. Batáty? Kukuřice? Nebo kombinace obojího? Záleží na vás. Vyberte si jedno ze skvěle poskládaných menu buď pro jednu nebo pro dvě osoby. Housičky můžete díky možnostem neustále obměňovat a zkoušet nové kombinace. Jídlo pak stačí už jen korunovat jednou z osvěžujících nachlazených Zázračných limonád a můžete si užít Lásku v centru Brna. ■ (dd, Foto: D. Dvořáková)

Bez pořádného steaku ani ránu

Maso a kvalita. Pokud máte v oblíbě spojení těchto dvou věcí, Mikrofarma je pro vás tím pravým. Každý kus masa pochází výhradně z lokálních farem s prověřeným chovem. Hovězí pak zraje přímo u nich. Poradí vám nejen s výběrem toho pravého fláku masa, pomohou i s receptem nebo doporučí ladící víno či sýry. Na prodejních seženete i kváskové pečivo, kvalitní oleje či omáčky a uzeniny. V Brně jsou hned dvě pobočky, jedna na Selské 81 a druhá vedle kina Scala na Moravském náměstí. U druhé se můžete těšit i na Bistro, kde si pochutnáte jak na teplých, tak na studených pokrmech, polévkách, sendvičích, nebo burgeru. To vše přímo tam, do ruky, nebo s sebou. Zajděte si na Pastrami sendvič, tataráček nebo grilované klobásky.

A pokud nestiháte nakoupit, v Mikrofarmě si můžete objednat zboží online, v Brně i s dovozem až domů. ■ (dd, Foto: D. Dvořáková)

Bubliny na sladko i na slano

Milovníkům sladké tečky by neměl uniknout podnik Le Vafle na Kounicově ulici. „Bublínková“ dobrota to v Brně odstartovala na vánočních trzích před dvěma lety a kamennou Le Vafli můžete navštěvovat už více než půl roku. Dejte si vafli poli-

tou karamel s kousky preclíků, nebo s ovocem a kousky kokosu. Těšit se můžete také na banánovo-kokosové lívance, belgickou vafli nebo palačinky. Teď v babím létě určitě pořádně potěší i zmrzlina a ovocný shake. Pro ty, kteří sladkému zas až tak neholdují, je ideální slaná vafle se sýrem, slaninou a petrželkou. A pozor, Le Vafli si můžete objednat jako catering i na oslavu nebo firemní večírky. Tak s chutí do toho! ■ (dd, Foto: Archív Le Vafle)

Služby, řemeslníci

■ Byli jste zraněni při dopravě, nehodě, ať již jako řidič, spolujezdec, motorkář, cyklista či chodec? I když nejste pojištěni, přesto máte nárok na odškodnění z povinného ručení viníka nehody. Tel.: 736 265 912.

■ Provedu drobné šicí opravy, šití záclon, povlečení aj. Tel.: 602 566 404 po 16 hodině

■ Fotografuji svatby, portréty a rodinné fotky. Tel.: 774 589 598

Hobby, sport

■ Zveme Vás na výměnné setkání. Najdete zde modely aut a vlačků všech měřítek. Akce se koná v budově Ombudsmana - Údolní 39, Brno. Od 7 - 11:45
Kalendář akcí: 19.5 / 22.9 / 20.10 / 17.11 / 15.12.2019
Informace na tel.: 733 519 845.

Řádkovou inzerci do Šaliny zadávejte výhradně prostřednictvím webu www.salina-brno.cz

Autobus poháněný bioplynem z odpadních vod.

S projektem se DPMB dostal do finále soutěže E.ON

využití takto získané energie k pohonu hromadné dopravy.

Spokojení jsou i Petr Novotný a Soňa Jonášová z Institutu Cirkulární Ekonomiky, iniciátoři celého počínání a autoři projektu „BioCNG pro města“, jehož cílem je poukázat na možnost dalšího využití odpadů v každodenním provozu města. „Kdybychom tímto způsobem využili prošlé potraviny, zbytky jídel a jiné bioodpady vyprodukované na území Brna, mohli bychom z vyrobeného biometanu celoročně pohánět 50 brněnských autobusů. Dnes však tyto odpady většinou končí bez užitku ve

Během zkušebního provozu autobus Urbanway 12 M CNG najel 4 750 kilometrů. Ukázalo se, že biometan je plnohodnotnou náhradou zemního plynu. Celý projekt se mohl uskutečnit za spolupráce čtyř subjektů. Vedle iniciátora Institutu Cirkulární Ekonomiky dále společnost Brněnské vodárny a kanalizace, a.s. poskytla pro realizaci pilotního projektu zázemí čistírny odpadních vod v Brně – Modřicích a umožnila odběr bioplynu vzniklého při zpracování čistírenských kalů. Společnost Dopravní podnik města Brna, a.s. vyčlenila pro pilotní testování linkový autobus s pohonem na stlačený zemní plyn. Česká výzkumná společnost MemBrain s.r.o. pro tento projekt poskytla jednotku na čištění bioplynu na kvalitu zemního plynu využívající membránovou technologii. Jedná se o české know-how a českou technologii.

Projekt, který dopravní podnik spolu se svými partnery uskutečnil na konci minulého roku, dále vzbuzuje zájem odborné i laické veřejnosti. Aktuálně se dostal do finále soutěže E.ON Energy Globe, jejímž cílem je ocenit projekty a nápady, které pomáhají šetřit přírodu a energii.

„Dokázali jsme, že se můžeme zařadit mezi vyspělé státy, kde již provoz hromadné dopravy na principech využívání odpadních produktů funguje. Jedná se o běh na dlouhou trať, ale pevně

věřím, že i díky tomuto průlomovému projektu budeme všichni hledat cesty, jak ještě více ekologizovat hromadnou dopravu,“ uvedl generální ředitel DPMB Miloš Havránek.

V rámci projektu DPMB vyčlenil autobus, který byl po dva měsíce plněn biometanem vznikajícím při čištění odpadních vod. Cestující vozil loni od října do prosince na linkách spojujících Chrlice a Modřice s centrem města. V České republice se jednalo o vůbec první případ

spalovně nebo na skládkách a biopaliva místo toho produkujeme hlavně z řepky, se všemi negativními dopady. Tuto praxi chceme změnit, proto jsme přišli s praktickou ukázkou, jak může takový systém fungovat, a to nejen v Brně, ale i ve všech větších městech České republiky,“ vysvětlil Petr Novotný.

Lidé mohou svým hlasem podpořit projekt v soutěži na webových stránkách <https://energy-globe.cz/projekty> až do 15. září 2019.

■ (htom, foto: DPMB)

Všimli jste si? Na lince č. 1 jezdí „trojče“

Pokud jezdíte tramvajovou linkou č. 1, tak jste tu nejspíš zaznamenali určitou novinku. Od počátku července je na tuto linku v pracovní dny vypravována netypická souprava, která je složená ze tří vozidel T6A5. O vytvoření takové soupravy rozhodlo vedení DPMB v červnu a potřebné úpravy byly v rekordním čase provedeny v ústředních dílnách dopravního podniku.

Provoz zatím probíhá bez jakýchkoliv komplikací. Vozidla jezdí spolehlivě a nevykazují při provozu žádné problémy. Pokud se osvědčí, je možné, že v budoucnu dojde k vytvoření dalších souprav, což dopravnímu podniku umožní nabídnout cestujícím na nejvíce vyčíslených linkách větší přepravní kapacitu a vyšší komfort při cestování MHD.

■ (red, foto: J. Černý)

PROBÍHAJÍCÍ UDÁLOSTI, ZMĚNY A VÝLUKY

Další etapa dlouhodobé výluky tramvají do Komárova v souvislosti s rekonstrukcí ulic Dornych a Plotní

V rámci dlouhodobé rekonstrukce ulic Dornych a Plotní, včetně navazujících úseků okolních komunikací, jsou průběžně upravovány trasy dotčených linek MHD. Aktuálně **od soboty 31. srpna 2019** došlo ke **zprovoznění ulice Dornych** již v novém stavu, a naopak k **uzavření ulice Plotní**. Současně je nadále omezen průjezd ulicemi Zvonařka a Hladíkova. Aktuální opatření na linkách MHD jsou následující:

■ Tramvajová **linka 12** je nadále vedena po zkrácené trase Technologický park – Česká – Hlavní nádraží a dále odklonem do smyčky Juliánov. V této souvislosti je linka 9 dočasně vedena ve zkrácené trase Lesná, Čertova rokle – Dětská nemocnice – Moravské náměstí s jednosměrným okružním zakončením v centru ulicemi Rooseveltovou – přes Hlavní nádraží – Masarykovou.

■ **Náhradní dopravu** ve vyřazeném úseku Hlavní nádraží – Komárov aktuálně společně zajišťují **autobusové linky 40, 48, 50, 63, E63** vedené ulicemi Dornych.

■ Autobusová **linka 40** jede po trase Újezd u Brna, městský úřad / Tovární – Tuřany – Komárov – Úzká – Hlavní nádraží (zastávky na kolejích 3 a 4) – Křídlovická – Strážní – Nemocnice Bohunice – Univerzitní kampus, sever.

■ **Linky 47 a 49** jsou z trasy v úseku Tržní – Úzká stále odkloněny obousměrně ulicemi Křenovou přes zastávku Masná a Vlhká k **Hlavnímu nádraží**, s výstupní zastávkou společnou s linkou 67 a odjezdovou zastávkou v ulici Benešově.

■ **Linky 48, 50 a 63** jsou ze své standardní zastávky na Úzké (u OD Tesco) prodlouženy do zastávky **Hlavní nádraží** (výstup u V. nástupiště, nástup na 4. kolej), odtud zpět přímo ulicemi Dornych směr Komárov a dále po standardních trasách. **Linky 40, 48, 50, 63** vynechávají zastávku Autobusové nádraží směr Komárov, náhradou obsluhují zastávku **Zvonařka** v ulici Dornych.

■ Vybrané spoje **linky 77** jedou přímo ulicemi Olomouckou a Křenovou do smyčky **Hlavní nádraží**. Ve směru do Slatiny (Šlapanic, Evropská) jedou všechny spoje **linky 77** z Úzké po původní trase přes zastávky Zvonařka a Hladíkova.

■ **Linka 67** jede mezi zastávkami Hlavní nádraží – Komárov v obou směrech ulicemi Masnou a Kalovou. Zastávku Konopná obsluhuje v obou směrech. Spoje, které jsou v provozu ve zkrácené trase pouze do Komárova, jedou ve směru z centra od zastávky Konopná do zastávky Mariánské náměstí.

■ **Noční autobusová linka N94** se od noci 30. / 31. 8. 2019 obousměrně vrací na svou trasu přes zastávku Úzká, Zvonařka, Hladíkova.

■ V souvislosti s přeložením silniční dopravy z ulice Plotní došlo k úpravě trasy **linek 40, 48, 50, 63, E63, N95** s obsluhou zastávek Zvonařka a Kovářská v ulici Dornych. **Ruší se** tak obsluha

zastávky Železniční v obou směrech (nahrazena obsluhou zastávek Kovářská a Konopná).

■ Zastávka **Zvonařka** pro **linky 40, 48, 50, 63, E63, N95** jedoucí směr Komárov je zřízena za křižovatkou s ulicí Zvonařka u obchodního centra Lidl, ve směru do centra je umístěna v poloze původní zastávky Zvonařka (v úrovni bývalé smyčky), tuto zastávku obsluhují také **regionální linky 701 a 702**. Pro **linky 44, 77, N94** směr Hladíkova je zastávka Zvonařka umístěna za křižovatkou s ulicí Dornych. Pro **linky 77, 84, 106, 107, 601 a 602** se vrací do původní polohy před křižovatkou s ulicí Dornych (u obchodního centra Lidl).

Výluka Zábrdovický most a přilehlé úseky v ulicích Cejl a Zábrdovické

Od října 2018 probíhá dlouhodobá výluka Zábrdovický most s vyloučením veškeré dopravy (s výjimkou pěší chůze) přes tento most. **Od soboty 31. srpna 2019** dochází k obnovení předprázdninových výlukových opatření v oblasti Zábrdovic s dílčími úpravami v provozu autobusových linek oproti stavu před letními prázdninami. Ruší se tak dočasná zastávka Pastrnkova a obnovuje se obsluha zastávek Francouzská a Lazaretní. Aktuální opatření na linkách MHD je následující: Pro zkrácení pěší vzdálenosti mezi linkami MHD jedoucími ulicí Cejl a oblastí kolem Vojenské nemocnice zřízena dočasná zastávka Francouzská umístěná u křižovatkou ulic Cejl, Vranovská, Francouzská, kterou obsluhují **linky 2, 3, 4, 11, N94 a N97**.

■ Tramvajová **linka 2** je vedena po zkrácené trase Modřice, smyčka – Francouzská, odkud pokračuje jako linka 3 směr Česká.

■ Tramvajová **linka 3** je vedena po zkrácené trase Bystrc, Rakovecká – Francouzská, odkud pokračuje jako linka 2 směr Hlavní nádraží.

■ Tramvajová **linka 12** je vedena všemi spoji v celé trase Technologický park – Juliánov, s možností přestupu na autobusové linky do Líšně a Vinohrad v zastávce Dělnický dům.

■ Pravidelné spoje trolejbusových **linek 25 a 26**, běžně ukončené ve Vozovně Husovice, jsou po dobu výluky přesměrovány do uzlu Stará osada. Současně je upraven provozní režim těchto trolejbusových linek v úseku Stará osada – Novolišeňská, mj. z důvodu provozu linky x27.

■ Trolejbusová **linka 27** je nahrazena autobusovou **linkou x27** v pozměněné trase Bzenecká – Pálavské náměstí – Mutěnická – Bořetická – Čejkovická – Malá Kladovka – Juliánov – Dělnický dům – Gajdošova – Stará osada s provozní dobou od 5 do 23 hodin celotýdenně (v nepracovní dneh od 6 hod.).

■ **Autobusová linka 55** je prodloužena ze Židenic, nádraží k zastávce Lazaretní.

■ **Autobusová linka 58** jede v úseku Líšeň, hřbitov – Dělnický dům po běžné trase a dále přes zastávky Otakara Ševčíka, Buzkova / Mošnova, Jílkova, Uzavřená, Tomášková a Kuldova k zastávce Lazaretní.

■ **Linka 64** jede mezi zastávkami Životského – Uzavřená přímo s vynecháním zastávek Geislerova, Buzkova, Mošnova a Jílkova.

■ **Linka 82** vynechává zastávku Poliklinika Židenice, náhradou obsluhuje zastávku Juliánov a dále

jede mezi zastávkami Geislerova – Dětská nemocnice odklonem s vynecháním zastávek Uzavřená, Tomášková a Vojenská nemocnice. Na odklonové trase obsluhují zastávku Francouzská, resp. Jugoslávská.

■ **Noční autobusová linka N97** jede v úseku Stará osada – Tkalcovská obousměrně odklonem přes Husovice. Na odklonové trase zastaví pouze na zastávce Tomkovo náměstí.

■ **Noční autobusová linka N99** jede v úseku Kuldova – Hlavní nádraží obousměrně odklonem přes zastávky Tomášková, Uzavřená, Životského, Masná a Vlhká.

■ **Regionální autobusová linka 201** je prodloužena ze Židenic, nádraží závletem přes zastávku Lazaretní a dále až do zastávky Životského.

■ **Regionální autobusová linka 202** je prodloužena ze Židenic, nádraží k zastávce Lazaretní. Navíc je v úseku Jírova – Lazaretní posílena jako náhrada za linku 27 pro spojení severní části sídliště Vinohrady se Starou osadou.

Uzavírka části ulice Lerchovy

Od 2. května přibližně do konce listopadu 2019 je z důvodu rekonstrukce inženýrských sítí a komunikací uzavřena část ulice Lerchovy mezi Rudišovou a Bílého. Autobusová **linka 68** je vedena po objízdných trasách okolními ulicemi, ve směru od Pisárek na náměstí Míru tak linka 68 vynechává zastávku Lerchova, náhradou obsluhuje zastávky Kampelíkova a Soukupova společně s linkami 35 a 39 v ulici Barvičově.

Omezení v zastávce Svratecká

Z důvodu opravy povrchu zastávky Svratecká pro noční autobusové **linky N89, N92, N93, N98** ve směru z centra je dočasně (přibližně do konce měsíce září) přeložen přestup mezi těmito linkami do zastávky Vozovna Komín (zastávka náhradní autobusové dopravy vedle tramvaje). Po zajištění garantovaného přestupu mezi všemi linkami v zastávce Vozovna Komín pak autobusy jednotlivě zastaví na Svratecké v dočasně zkráceném zastávkovém prostoru.

PŘIPRAVOVANÉ ZMĚNY, VÝLUKY A OPATŘENÍ V PROVOZU

Výluka v ulici Netroufalky

Od 5. do 8. září 2019 bude z důvodu pokládky živice v ulici Netroufalky operativně upravován provoz trolejbusových a autobusových linek v oblasti Univerzitního kampusu.

Výluka v ulici Veverí

O víkendy 7. a 8. září 2019 bude z důvodu výměny kolejí a živice povrchu na Konečného náměstí neprůjezdná křižovatka Veverí × Kotlářská pro veškerou dopravu. Tramvajová **linka 3** bude v úseku Česká – Vozovna Komín odkloněna

ulicemi Pekařskou, přes Pisárky a Žabovřeskou. Tramvajová **linka 12** bude ukončena při jízdě z Juliánova v zastávce Česká. Náhradní dopravu zajistí mimořádná autobusová **linka x3** v úseku Česká – Vozovna Komín, a mimořádná autobusová **linka x12** v úseku Česká – Technologický park. Linky x3, x12 i trolejbusové linky 25, 26, které budou v celé trase nahrazeny autobusy, objednou uzavřený úsek obousměrně okolními ulicemi (Kounicovou, Nerudovou apod.). Po stejné objížděné trase jako linky x3 a x12 pojedou také noční autobusové **linky N92, N93 a N99**.

Víkendová výluka v ulici Křenové

O víkendu 14. a 15. září 2019 bude z důvodu výměny kolejí v ulici Křenové přerušen provoz tramvají v úseku Masná – Geislerova. Tramvajová **linka 8** bude rozdělena na dva provozní úseky Starý Liskovec – Masná a Geislerova – Mířkova. **Linka 10** bude v provozu pouze v úseku Geislerova – Stránská skála a **linka 12** bude ve směru od Technologického parku ukončena v zastávce Hlavní nádraží. Náhradní dopravu zajistí mimořádná autobusová **linka X** v trase Hlavní nádraží – Masná – Geislerova – Juliánov. **Linka 64** vynechá ve směru z Komárova do Židenic zastávku Masná, náhradou obslouží zastávku Tržní.

Výluka na Slovanském náměstí – Erbovní slavnosti

Z důvodu konání Erbovních slavností bude **v sobotu 14. září 2019** od 8 do 23 hodin vyloučena veškerá doprava v prostoru Slovanského náměstí. Trolejbusy linek 30 a 32 budou nahrazeny autobusy. **Linky 30, 44, 53 a 84** pojedou odklonem ulicemi Purkyňovou, Dobrovského a Palackého třídou ve směru k Semilassu a ulicemi Berkovou a Purkyňovou v opačném směru. **Linka 32** pojedou obousměrně ulicemi Dobrovského, Palackého, Berkovou a **linka 67** oběma směry odklonem ulicemi Dobrovského a Purkyňovou.

Výluka tramvají na Pekařské a Husově

Z důvodu konání souboru běžeckých a cyklistických závodů v ulici Husově a současně výměny kolejových objektů na Mendlově náměstí bude **o víkendu 21. a 22. září 2019** vyloučena tramvajová doprava z ulic Pekařské. **Linky 5 a 6** budou mezi zastávkami Česká a Poříčí obousměrně odkloněny přes Náměstí Svobody, Hlavní nádraží a ulici Hybešovou. **Linka 12** (opatření pouze v sobotu) pojedou mezi zastávkami Česká a Hlavní nádraží odklonem přes náměstí Svobody. Náhradní doprava bude zajištěna autobusovou **linkou x6** vedenou z České přes Mendlovo náměstí na Poříčí a zpět.

Provoz dopravy ve státní svátek 28. září 2019

V sobotu 28. září 2019 (státem uznaný svátek) pojedou **linky 1, 8, 12 a 53** podle jízdních řádů pro **SOBOTY** (bez podvečerního zkrácení intervalů). Na všech ostatních linkách bude doprava

vedena podle běžných jízdních řádů pro **SOBOTY + NEDĚLE**. Navíc bude z důvodu uzavření nákupních center mimo provoz zvláštní linka do nákupního centra Avion Shopping Park a **linka 78** vynechá obousměrně zámek k zastávkám Modřice, Decathlon a Modřice, XXXLutz.

Víkendová výluka tramvají v ulici Žabovřeské

Z důvodu výměny kolejových objektů v ulicích Žabovřeské, Hlinky a Veletržní bude **o víkendu 28. a 29. září 2019** vyloučena tramvajová doprava v úseku Mendlovo náměstí – Pisárky – Vozovna Komín. **Tramvajová linka 1** pojedou v úseku Nové sady – Vozovna Komín obousměrným odklonem ulicemi Husovou, Veverí a Minskou. Ve vyloučeném úseku bude zavedena **mimořádná autobusová linka x1** v trase Hlavní nádraží – Mendlovo náměstí – Pisárky – Mozolky (přestup na linky 1 a 3) a zpět.

Závody veteránů v ulici Kociánka

V důsledku konání tradičních závodů automobilových veteránů bude **v sobotu 28. září 2019** od 8.30 do 16.00 hodin pro veškerou dopravu uzavřena ulice Kociánka. Autobusová **linka 43** pojedou v době výluky v úseku mezi zastávkami Mojmírovo náměstí – Soběšice, Klarisky oběma směry odklonem ulicemi Křižíkovou, Okružní, Dusíkovou a Zeiberlichovou. Vynechá zastávky v úseku Högrova – Na kovárně a na odklonové trase zastaví pouze na zastávkách Kociánka, Panská lícha, Štěpánkova a Rozárka.

■ Odbor přípravy provozu

Na našich webových stránkách www.dpmb.cz jsou průběžně doplňovány informace o změnách v dopravě, například o výlukách nebo mimořádných opatřeních, o nichž v některých případech ještě nejsou kompletní informace v době uzavěrky vydání časopisu Šalín k dispozici.

Přijďte se podívat na lodní dopravu do Bystřce

Po letních prázdninách opět pokračují exkurze pro veřejnost po jednotlivých areálech brněnského dopravního podniku. Tentokrát mohou návštěvníci nahlédnout do zázemí lodní dopravy na Brněnské přehradě. Exkurze se uskuteční v úterý 17. září od 16.00 a od 17.00 hodin a také ve středu, kdy mají zájemci na výběr dokonce ze tří termínů, a to od 15.00, od 16.00 a od 17.00 hodin.

Pokud se vám nabídka líbí, podívejte se na www.dpmb.cz > Služby > Exkurze pro veřejnost, kdy je volný termín a přijďte. Těšíme se na vás! ■ (red)

Jsi taky zvědavý, jaké to vlastně je
BÝT ŘIDIČEM MHD?

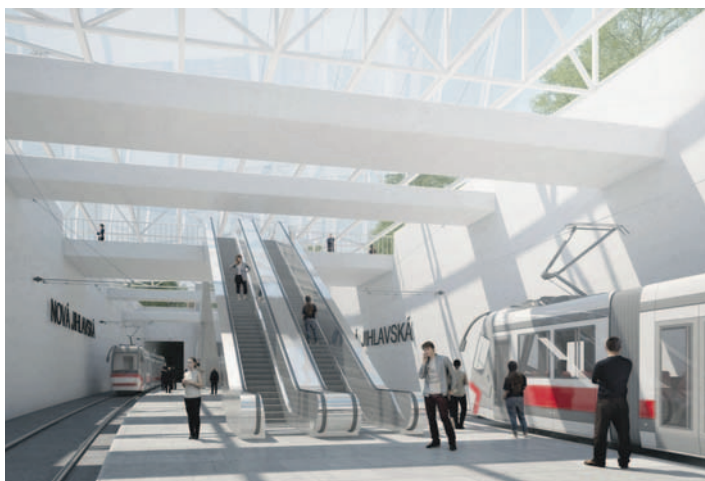
Jistota dobrého výdělku a náborový příspěvek až 100 000,- Kč

Zveme všechny, kdo mají zájem řídit autobus, trolejbus nebo tramvaj, **ve čtvrtek 26. 9. 2019 v 15:00** do areálu DPMB, a. s. v Pisárkách – Hlinky 151. Seznámíme vás se vším, co je potřeba k řízení vozidel MHD, s pracovními a mzdovými podmínkami, vyzkoušíte si, jaké to je sedět na místě řidiče.

Prosíme zájemce, aby nahlásili svou účast na kariera@dpmb.cz

DPMB
Dopravní podnik města Brna a.s.

Stavba tramvajové trati do Bohunic může začít. Byla podepsána smlouva o dílo

Městské části Starý Lískovec a Bohunice do konce roku 2022 propojí tramvajová trať. Dne 26. června podepsali smlouvu o dílo primátorka města Brna Markéta Vaňková, zástupci Dopravního podniku města Brna, a.s., a zástupci zhotovitelů.

Výstavba této tramvajové trati představuje jednu z nejvýznamnějších dopravních staveb v Brně, a to jak vzhledem k objemu zakázky a získané dotace, tak i přínosu pro obyvatele i návštěvníky města. Náklady na ni přesahují 1,4 miliardy korun.

Nová trať zajistí dostupnost oblasti Fakultní nemocnice Brno a Univerzitního kampusu

v Bohunicích, kam se denně přepravuje na čtyřicet tisíc lidí. Pro cestující bude vybudování trati znamenat výrazně lepší cestování, „osmičkou“ se od hlavního nádraží ke kampusu dopraví asi za čtvrt hodiny.

„Tramvajová doprava je páteřním systémem městské hromadné dopravy v Brně. Stavbu považuji za velký krok kupředu z hlediska komfortu cestujících i vývoje MHD ve městě. Její příprava trvala dlouhých dvanáct let,“ uvedl generální ředitel DPMB Miloš Havránek.

Práce na necelý kilometr dlouhé trati začnou na podzim. Nejdříve dojde k přeložení inženýrských

sítí a přípojek a potom začnou práce na vlastní stavbě nové tramvajové trati.

Město Brno společně s dopravním podnikem získalo na projekt rekordní dotaci z operačního programu Doprava, a to přes miliardu korun. Ta pokryje 85 % nákladů.

Od té současné se nová trať odpojí na Osové, kde budou mít cestující možnost přestoupit na další autobusové a trolejbusové linky. Pod Mikuláškovým náměstím povede více než šest set metrů dlouhý tunel, který vyústí v ulici Netroufalky. Na trati budou dvě nové zastávky – Nová Jihlavská, která bude podzemní, a Nemocnice Bohunice. ■ (red)

MSV 2019 bude veletrhem technologií a inovací pro průmysl budoucnosti

Šedesátý první ročník Mezinárodního strojírenského veletrhu návštěvníkům opět ukáže poslední novinky a trendy v oblasti průmyslových technologií. Ve dnech 7. až 11. října 2019 se v Brně představí více než 1 600 vystavovatelů z několika desítek zemí celého světa. Navíc se chystá interaktivní výstava zaměřená na digitalizaci průmyslu a řada konferenčních i networkingových akcí.

Expozice Digitální továrna 2.0

Klíčovým tématem letošního MSV bude postupující digitalizace výroby a nastupující druhá vlna Průmyslu 4.0. „Prezentace tématu bude probíhat ve dvou rovinách. První z nich je prezentace na stávajících stáncích vystavovatelů v jednotlivých oborových halách a druhou rovinou je

ucelená prezentace této problematiky formou samostatné expozice s názvem Digitální továrna 2.0. Celou expozici naleznou návštěvníci v hale A1 a věřím, že bude atraktivním prvkem veletrhu,“ říká ředitel MSV Michalis Busios. Expozice Digitální továrna 2.0 bude koncentrovat informace a řešení zaměřená na digitální

budoucnost. Záměrem zde poznají principy digitalizace i jednotlivé výrobky, nástroje a řešení prostřednictvím prezentací vystavovatelů.

Digitální stezka

Prostřednictvím tematických ostrůvků vznikne i tzv. Digitální stezka, která návštěvníka provede na základě specifického zájmu konkrétními fenomény, jako jsou umělá inteligence, blockchain, inteligentní robotika a mechatronika, elektromobilita, kryptobezpečnost nebo nové formy vzdělávání.

Nejrychlejší pneumobil i robotický „kolotoč“

Na MSV se bude prezentovat množství unikátních exponátů. Díky studentskému projektu, který garantuje Ústav Konstruování na Fakultě strojního inženýrství VUT v Brně, uvidí návštěvníci nejrychlejší pneumobil na světě. Atraktivní bude také expozice automatizační společnosti KUKA, která do Brna přiveze vyhledávanou atrakci Robocoaster. Tento

robot byl jako první schválen pro provoz s cestujícími a funguje jako kolotoč. Na jeho rameno je přimontována sedačka pro dvě osoby, na které zájemci zažijí akční jízdy s divokými otáčkami i odvážnými přemety.

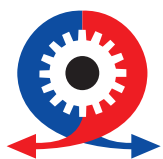
Doprovodný program

Doprovodný program se skládá především z konferencí a odborných setkání. První tři dny bude souběžně s MSV probíhat akce Kontakt-Kontrakt, která propojuje výhody tradiční veletržní účasti a stále populárnějšího setkávání obchodních partnerů v tváři tvář s přesným časem a místem domluveným předem. Ve čtvrtek 10. 10. se uskuteční také Veletrh pracovních příležitostí JOB FAIR MSV 2019, který nabídne zájemcům možnost najít si práci či studijní stáž v technických oborech.

Vstupenky pořídíte už nyní on-line

Vstupenky na MSV jsou k dostání on-line za zvýhodněnou cenu 220 Kč. Základní vstupenku na místě koupíte za 270 Kč. Brány brněnského výstaviště budou otevřeny denně od 9 do 18 hodin, poslední den veletrhu do 16 hodin. Více informací najdete na www.msvbrno.cz.

Objevte výhody BRNO FAIR CITY během MSV

**BRNO
FAIR
CITY**

Společnost Veletrhy Brno ve spolupráci s městem Brnem připravila pro návštěvníky MSV i letos systém benefitů BRNO FAIR CITY, který má za cíl zpříjemnit pobyt na Mezinárodním strojírenském veletrhu. Již třetí rok lze čerpat mimořádné benefity v restauracích, barech či klubech nebo využít výhody při cestování po městě Brně.

K Brnu dodnes neodmyslitelně patří titul „veletržní město“. Mezinárodní strojírenský veletrh vždy měnil město na metropoli plnou cizinců, technologických novinek a spotřebitelského zboží, na brněnské výstaviště za ním proudily tisíce návštěvníků.

Projekt BRNO FAIR CITY má připomenout dobu, kdy veletrhem žilo celé město a pro návštěvníky i vystavovatele bylo nabitě ruchem a aktivitami. Jeho cílem je nabídnout to nejlepší, co město Brno nabízí a ukázat, že veletržní program nemusí skončit opuštěním areálu výstaviště.

Za dobrým jídlem i zábavou

Do projektu BRNO FAIR CITY se každoročně zapojují přední podniky brněnské gastronomie. Restaurace, kavárny, pivnice, vinárny i bary připravily bohatou nabídku speciálních menu, slevových akcí a welcome drinků. Účastníci MSV se po veletrhu mohou vydat na ochutnávky piv z místních pivovarů do netradičního prostředí bývalého atomového krytu 10-Z, které budou probíhat od 8. do 10. října, nebo vyzkoušet motokárovou dráhu Kart Arena Brno v těsné blízkosti brněnského výstaviště.

Cestujte výhodněji díky veletržní jízdence

Pro jízdu hromadnou dopravou lze využít speciální veletržní jízdenu, která má celodenní platnost. Zakoupit ji budete moci na zastávkách tramvaje č. 1 Hlavní nádraží a Výstaviště – hlavní vstup nebo v infopointu BRNO FAIR

CITY přímo v areálu výstaviště. Cenové zvýhodnění pro cestování po Brně přichystala také společnost Drink&Drive.

Jak využívat benefity a pro koho jsou určeny?

Výhody BRNO FAIR CITY jsou určeny pro všechny účastníky MSV, tedy jak pro vystavovatele, tak i návštěvníky. Abyste benefity mohli uplatnit, budete potřebovat silikonový náramek, který slouží k identifikaci účastníků. Získat jej můžete kdykoliv během veletrhu v infopointu BRNO FAIR CITY u hlavního vstupu nebo v infostáncích v každém pavilonu. Stačí předložit vystavovatelský průkaz nebo vstupenku na MSV 2019.

Seznam benefitů, které partneré programu BRNO FAIR CITY připravili, najdete v tištěném průvodci, na webové stránce brnofaircity.cz nebo v mobilní aplikaci BVV Trade Fairs, která je dostupná pro Android a iOS.

P PARKOVÁNÍ V BRNĚ

BRNO

OD 30. 9. 2019
NOVĚ! JEDNODUŠE A SROZUMITELNĚ

www.parkovanivbrne.cz

VÁNOCE?

BEZ PRÁCE!

COMING SOON!!!

Nabízíme prostory k uspořádání
vánočního večírku
až pro 500 osob.

Catering na míru, kdekoliv a kdykoliv.
Umíme to!

BASTA
catering

Tel.: +420 530 506 222
Mobil.: +420 606 313 902
E-mail: info@bastacatering.cz

www.bastacatering.cz

Češi patří v Evropě mezi silné čtenáře, ale stále je co zlepšovat

Nepatříme sice k nejhrošlivějším čtenářům v Evropě, ale skandinávským zemím na prvních příčkách dýcháme na záda. Úpadek čtenářské kultury, jak se o něm mluví, není tak děsivý, byť mírný klesající trend ve všech parametrech je zřejmý. Výzkumy čtenosti mezi dětmi a mládeží však přinášejí řadu, dost možná varovných signálů. Základní údaje o tom, jak Češi čtou, známe totiž dobře, neboť Národní knihovna ČR, Ústav pro českou literaturu AV ČR ve spolupráci

s agenturou Nielsen Admosphere již několik let realizují průzkumy čtenářských návyků české populace.

Shrme si to: Průměrně každý dospělý Čech přečte za rok téměř 13 knih, čte denně alespoň půl hodiny a za rok nakoupí průměrně 2,6 knihy. Podle posledního průzkumu z roku 2018 se v domácích knihovnách průměrně nachází 253 knih! A alespoň jednu knihu ročně, lhostejno zda elektronickou či tištěnou, přečte 78 % obyvatel ČR. Statistika potvrzuje i lehce odvoditelné skutečnosti – čtou více ženy než muži, nejsilnějšími čtenáři jsou senioři a celkem jasný vliv na čtení má dosažené vzdělání. Čím vyšší, tím častější čtenář. Dále spolehlivě víme, že jsou tři sociální instituce, které zásadně ovlivňují vztah ke knihám. Na prvním místě zůstává logicky rodina, další dvě místa zaujímá škola a knihovna. Přestože počet lidí, kteří pravidelně navštěvují knihovnu,

mírně klesá, ti, kteří tam chodí, jsou v drtivé většině (86%) spokojeni s nabídkou knih i službami knihoven.

Pokud se průzkumy zaměřují na čtení u dětí, zhruba do 14 let věku respondentů získané poznatky stále potěší. Celých 54 % dětí od 9 do 14 let uvádí, že je čtení baví. Ba co víc, počet takto nadšených dětí v průběhu let mírně stoupl. Nejmenší čtenáři (do 8 let) hodně poslouchají audioknihy, četbu vybírají podle obrázků nebo podle rodičů, mají rádi pohádky, ale mezi top knihami se objevují evergreeny jako Honzíkova cesta, Čtyřlístek a Povídaní o pejskovi a kočičce. U starších dětí (do 14 let) poslouchání audioknih klesá na úkor čtení e-knih, při výběru knih již záleží na žánru a kamarádech, do popředí zájmu se dostává komiks. Pubescenti rádi čtou třeba Robinsona Crusoa, ale na předních příčkách se již objevuje Harry Potter nebo Deník malého poseroutky.

Kde je tedy problém? Ve výzkumu mezi mládeží (15 až 19 let) z roku 2017 se již objevují některá smutná čísla – pouze 12 % uvedlo, že se denně věnuje četbě knihy, 32 % chlapců dokonce souhlasí s tvrzením, že čtení je nuda. Více než polovina dotázaných, přesně 62 %, se pak domnívá, že chodit do knihovny není cool. Když se teenagerů, kteří četli knihy málo či vůbec, ptali po důvodech, nejčastěji (56 %) uváděli, že je to nebaví, ale 37 % si myslí, že vše, co potřebují a chtějí vědět, je na internetu.

Jestliže se čtenářské návyky upevňují v nejmladším věku, pak bychom se při hledání řešení měli soustředit právě na tento věk. Snažit by se měli rodiče, učitelé, ale nezapomínejme na knihovny! Knihovnici sami přicházejí s řadou projektů na podporu čtenářství, př. Noc s Andersenem, Den pro dětskou knihu, Knížka pro prvňáčka. Knihovny v Jihomoravském kraji také spojily síly v projektu „Jižní Morava čte“, v rámci kterého nenásilnou formou vedou děti ke knihám, ale především právě do knihoven. Ještě je čas se do projektu zapojit!

■ (sal, foto: Archiv MZK)

jihomoravský kraj

**MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA**

Jižní Morava čte

jiznimoravacte.cz

spolufinancováno Jihomoravským krajem

LESYČR

BESIP

VIDI
sciencecentrum

BVV
Veletřhy
Brno

BRNO
family park

SOLNA JESTVINE

mlp
MLADÁ FRONTA

ZOO PARK
VÝŠKOV

Signál
radio

Albi

mysteryroom
Víc než jen unikátní hra...

**RODINA
ASKOLA**

**PLUHA
PUNČOCHA**
DOBŘE KNIHY PRO DĚTI

Hajdalandek

**Hvězdárna
a planetárium
Brno**

**Divadlo
Polárka**

**zabavne
uceni.cz**

RADIO

TOBOGA

**BRNĚNSKÉ VODÁRNY
A KANALIZACE, a.s.**

MINDOK

deník

HOST
nakladatelství

JUNGLE PARK
BRNO

Brno
Český rozhlas

KNIHY DOBROVSKÝ

Sko
KOUPELNY • KUCHYNĚ

Dvě světové a tři české premiéry, beethovenovské oslavy.

Tak vstupuje Filharmonie Brno do nové sezony

Originální projekty s hudbou, kterou prověřila staletí. Unikátní oslavy beethovenovského výročí. Kromě toho neotřelé kombinace děl starších i novějších, jeden z hlavních rysů Filharmonie Brno. Schumann – Vask, Brahms – Nejtek, Mendelssohn – Rautavaara. To je nadcházející 64. filharmonická sezona, která slibuje dvě světové a tři české premiéry nebo čerstvou držitelku Grammy Laurie Anderson na podiu Besedního domu.

Právě připomínky 250 let od narození Ludwiga van Beethovena představují jedno z klíčových témat nové sezony. „Světznámá klavíristka Elizabeth Leonskaja zahraje ve dvou týdnech všech pět Beethovenových klavírních koncertů. Unikátním počinem je také uvedení všech jeho violoncellových sonát a variací v podání našich cellistů

za klavírního doprovodu šéfdirigenta. Ve dvou koncertech během jedné únorové neděle,“ upozornila ředitelka Filharmonie Brno Marie Kučerová.

Šéfdirigent Dennis Russell Davies povede také Devátou s Ódou na radost. Tou filharmonie vykročí do beethovenovského roku 2020 a po bezmála třech letech se vrátí

na podium Janáčkova divadla. Objevem sezony se podle Daviese stane monumentální oratorium Lenora Antonína Rejchy, jež se – stejně jako Beethoven, se kterým se přátelil – narodil v roce 1770, takže i v jeho případě filharmonie připomene významné jubileum. „Lenora je velký hudební obraz pro sóla, sbor a orchestr na text balady Gottfrieda

Augusta Bürgera. Jedná se o strhující velké dílo námětově totožné s erbenovskými Svatebními košilemi. Kvůli odvážnému tématu ho vídeňská cenzura v době jeho vzniku zakázala navzdory Beethovenově přímě. V sólových partech se představí mj. sopranistky Martina Janková, Pavla Vykopalová či barytonista Jiří Brückler,“ informoval Davies.

Mimořádný zážitek slibují také dva koncerty čerstvé držitelky Grammy Laurie Anderson, která v Besedním domě představí v české premiéře svoje orchestrální dílo Amelia sestávající z meditativní hudby s recitovanými texty Amelie Earhartové, americké letkyně a první ženy, která ►

Neslychané!

Do nadcházející sezony vstupuje Filharmonie Brno s novým vizuálním stylem. Takovým, který ji lépe vystihuje a který je spjat s jejím sídlem. Lidé se tak budou setkávat s motivem páva s květinami, překreslenou stropní malbou ze zásad Besedního domu, tedy prostoru, který od poslední řady sedadel v sále dělí skleněné dveře a závěsy. Orchester také nově charakterizuje slogan Neslychané! „Vyjadřuje, že se nebojíme, že si věříme. Rádi posluchače seznamujeme s hudbou, kterou ještě nikdy neslyšeli, případně s tou, kterou znají, ale my ji pojmáme jinak,“ vysvětlila ředitelka orchestru Marie Kučerová.

► překonala Atlantický oceán a při přeletu Tichého oceánu v roce 1937 beze stopy zmizela. „Rád bych ještě upozornil na světovou premiéru skladby Michala Nejtky, která vzniká na naší objednávku, Schnittkeho velmi sugestivní první violoncellový koncert s Mattem Haimovitzem jako sólistou, Tüürovu poctu Beethovenovi v podobě skladby Phantasma, která zazní v české premiéře, nebo na Rautavaarův Cantus Arcticus, koncert pro ptáky a orchestr,“ vyzdvihl z programu dramaturg Filharmonie Brno Vítězslav Mikeš.

Na koncert přijede Joe Hisaishi, legenda anime

Beethovenova Desátá. Tak se někdy říká Brahmově Symfonii č. 1., která zazní na úvod zahajovacího koncertu 64. sezony. Kromě šéfdirigenta Dennise Russella Daviese bude hlavní tvář večera Elisabeth Leonskaja, následovnice velké tradice ruské klavírní školy 20. století, v jejímž podání zazní Bartókův Klavírní koncert č. 3. Jeden z nejproslulejších skladatelových koncertů. A na závěr skladba DA. MA.

SHI. E (Iluzivní obraz) japonského skladatele Joe Hisaishiho. Světoznámého autora filmové hudby, který na koncert osobně přijede, proslavila zejména spolupráce s režisérem animovaných filmů Hayao Miyazakim. Složil hudbu například ke snímkům Cesta do fantazie, Princezna Mononoke či Zámek v oblacích. Slavnostní koncert se koná 19. září v 19.00 v sále Stadionu v Kounicově ulici.

Návrat do Janáčkovy divadla

Po třech letech se orchestr vrací do Janáčkovy divadla se třemi koncertními programy v pěti večerech. První z nich, Novoroční, nabídne Beethovenovu Devátou s Ódou na radost. Na polovinu března jsou připraveny Musorgského Obrázky z výstavy v orchestraci Maurice Ravela, Fresky Piera della Francesca Bohuslava Martinů a Hindemithova symfonie Maliř Mathis. „Fresky Martinů uvedeme s vizualizací připravenou ve spolupráci s proslulým festivalem

Ars Electronica, půjde vlastně o světovou premiéru. Využijeme přitom nejmodernější technologie v umění,“ uvedl dramaturg Filharmonie Brno Vítězslav Mikeš. Při třetím programu v divadle zazní jedna z nejniternejších a nejexistenciálnějších symfonií v historii hudby – Mahlerova Devátá. „Jsem přesvědčen, že pod taktovkou šéfdirigenta to bude mimořádný zážitek,“ podotkl Mikeš. Posluchači si mohou koncerty v divadle koupit i jako abonmá.

Moravský podzim zahájí Einstein na pláži

Festival zahájí Glassova opera Einstein na pláži, ve které se Suzanne Vega představí v netypické roli vypravěčky.

Moravský podzim jubiluje, což je důvod k ohlédnutí. Festival se poprvé uskutečnil v roce 1966 a hned se uvedl odvážným tématem, u nás do té doby nevídaným: v reprezentativní podobě představil tvorbu Bohuslava Martinů, skladatele v zahraničí uznávaného, v tuzemsku však tehdy z politických příčin upozadovaného až potlačovaného. V několika následujících ročnících se festival věnoval obecnějším hudebním tématům – v dramaturgicky ucelených blocích se zaměřil na tzv. starou, komorní, vokální, slovanskou

hudbu, konfrontoval českou tvorbu s evropskou atd.

Program 50. ročníku Moravského podzimu reflektuje kořeny festivalu; nevrací se k nim však na způsob retrospektivy, ale hledá v nich nové impulsy, jak je vidět například už na přístupu k Martinů, v jehož odkazu odhaluje méně známé položky a předkládá je v originálních projektech (maraton písňových recitálů ve vilách, světová premiéra scénického uvedení Gidovy hry Oidipus s hudbou Martinů), na jejichž dramaturgii se významně podílel Aleš Březina, ředitel Institutu Bohuslava Martinů. S Martinů vzdáleně souvisí zaměření na francouzskou hudbu, byť si lze spojit i s dvojím výročí Francouzské revoluce (1789–1799), a také pozvání Basilejského komorního orchestru, nositele tradice proslulého tělesa Paula Sachera, s nímž byl Martinů silně spjat.

Festival připomíná i další výročí: vedle samotného Martinů, od jehož úmrtí uplyne 60 let, také dvojí výročí E. F. Buriana (1904–1959), osmdesátiny světoznámého švýcarského hoboisty, dirigenta a skladatele Heinze Holligera (1939) a zejména 100 let od narození Mieczysława

Weinberga, polsko-ruského skladatele židovského původu, který zažívá ve světě zaslouženou renesanci a z jehož tvorby zazní během dvou večerů v podání Milana Paly a Ladislava Fančoviče kompletní řada šesti sonát pro housle a klavír.

Velkolepé zahájení festivalu s operou Philipa Glasse Einstein na pláži, provedenou věhlasnými belgickými soubory Collegium Vocale Gent a Ictus Ensemble a slavnou americkou písničkářkou Suzanne Vegou (v atypické roli vypravěčky), předznamenává velkou koncentraci výrazných zahraničních a tuzemských uměleckých osobností a souborů, jako jsou Piotr Anderszewski

s Basilejským komorním orchestrem, David Greilsammer a jeho Geneva Camerata, klavírista Alexandre Tharaud, Martinů Voices s Lukášem Vasilkem, Tiburtina Ensemble s Barborou Kabátkovou a mnozí další. Na závěrečném koncertě spolu dirigentsky oslaví svá shodná letošní jubilea skladatel a dirigent Peter Eötvös a šéfdirigent brněnských filharmoniků Dennis Russell Davies. S těmito i mnohými dalšími umělci se můžeme během konání Moravského podzimu těšit na vskutku nevšední a neopakovatelné zážitky.

Vítězslav Mikeš
dramaturg Moravského podzimu

Mozartovo Requiem i módní přehlídka

8. sezona Bacha na Mozarta! začíná už 18. září. Že lze klasickou hudbu prezentovat srozumitelně a uvolněně a že se jí nemusíte bát, dokazuje v Brně již 8. sezonu soubor Czech Ensemble Baroque. Léty ověřená klasika je sázkou na jistotu a těšit se můžete například na dobové barokní nástroje, barokní módní přehlídku a samozřejmě na Bacha a Mozarta. A to jak na jejich světově proslulé skladby, tak na ně osobně, neboť budou na koncertech vašimi průvodci. Hrát se bude na třech místech, v Besedním domě, v kostele sv. Michala a v katedrále na Petrově. Zvýhodněné vstupné na všech 8 koncertů si můžete zakoupit už jen 18. září, kdy se koná zahajovací koncert. Na něm uslyšíte hudební lahůdky z kroměřížského archivu v novodobé světové premiéře. www.bachanamozarta.cz

Třídenní slavnost vína a burčáku v Mikulově

Bohatý hudební i vinařský program ozdobí již 72. ročník Pálavského vinobraní. To se tradičně koná druhý zářijový víkend od 6. do 8. září.

Na pódiu amfiteátru nebo náměstí v Mikulově vystoupí například Mirai, Miro Žbirka, Ewa Farna, Tata Bojs, Katarína Knechtová, David Koller, Jelen a Miša Tučná, Naďa Urbánková nebo Hradištan & Jiří Pavlica a další. Novinkou je odpočinková zóna s jídlem nebo výroba originálního kroje. Pořadatelé pro desítky tisíc návštěvníků každoročně připravují lákavý program, jehož součástí je i družina krále Václava IV., který dorazí na mikulovské Náměstí v pátek večer po boku šarmantní královny Chantal Poullain. Zámecký sál bude po tři dny patřit Národní soutěži vín mikulovské vinařské podoblasti, jejíž součástí je ochutnávka více než 700 vzorků vín. Program nezapomíná ani na děti, bude jim patřit zámecká zahrada. Děti se pobaví také na Kozím hrádku.

VINO BRANÍ

MORAVSKÁ NOVÁ VES

14. září 2019

od 14:00

PROGRAM

Krojovaný průvod; DFS Jatelinka; Slováký krúžek a Ženský sbor Moravská Nová Ves; Mužský sbor – Moravská Nová Ves, Poštorná, Kúty; RED SOCKS ORCHESTRA; FIVE LIVE; CM GALÁN; Kapela starých časů; DH ŽADOVJÁCI; CM ZÁDRUHA; Vinařský spolek – ochutnávka odrůdy Cabernet Moravia. Vstupné: 100 Kč; senioři nad 65 let 50 Kč; děti do 15 let zdarma. Změna programu vyhrazena. Více na www.mnves.cz

VELKOLEPÁ PYRO & LIGHT SHOW / WARMING UP PÁRTY
OFICIÁLNÍ AFTER PÁRTY S DJS

100% LIVE SCOOTER

CONCERT SHOW + MEGA PARTY

OPEN DOOR 18:00 | START 20:00

23.11. LIVE IN BRNO BVV HALA B

PŘEDPRODEJ: TICKET LIVE

WWW.SCOOTER2019.EU

Týden kávy Coffee week

Trhy kávy

4.-5. 10. | 11-19 h | nám. Svobody v Brně

8. SEZÓNA 2019/2020

BRNO

8 koncertů

bachanamozarta.cz

BNIM BACHA NA MOZARTA!

BAROKNÍ A KLASICISTNÍ HUDBA I. JAKOSTI
CZECH ENSEMBLE BAROQUE & ROMAN VÁLEK

PRÁVĚ V PRODEJI

ZAČÍNÁME 18. 9.

abonentka od 750,- Kč
www.smsticket, TIC Brno

Výstava k výročí rozhlasu nabídne unikátní nahrávky i fotografie

V roce 1920 začal pravidelně vysílat rozhlas ve Spojených státech, v roce 1922 londýnská BBC, o rok později Radiojournal Praha a v roce 1924 se v éteru ozval rozhlas z Brna. Společně s svým posluchačem tak dělá rovných 95 let. Od 6. září to připomene i výstava v budově Celnice v areálu vily Löw-Beer v Drobného ulici v Brně. „Není samozřejmě možné shrnout 95 let historie a desítky osobností do jedné výstavy. Ta bude proto spíše takovou malou ochutnávkou skutečně mimořádné historie brněnského rozhlasu,“ zve k návštěvě ředitelka Českého rozhlasu Brno Hana Ondryášová. Na výstavu, pořádanou za podpory Syndikátu novinářů jižní Moravy, zamíří unikáty. Třeba ukázka, jak si Jan Skácel upravoval básně, nebo rozhlasový přijímač, který kolem roku 1929 vyrobili pro svého ředitele zaměstnanci brněnského letiště. Zazní na ní hlas Oldřicha Nového, který stál u začátku vysílání z Brna, či objevitele jeskyní Moravského krasu a pravěkých vykopávek Karla Absolona. Uvidí, že gramodeska nemá jen jedinou formu, ale u jejího vzniku stojí i matrice označované jako otec a matka. A pokud budou pozorní, najdou třeba informaci o tom, proč Eva Pilarová díky brněnskému rozhlasu není operní pěvkyní. Návštěvníky čekají i dosud nepublikované fotografie z historie. A samozřejmě také připomínka současnosti – Český rozhlas Brno je nejposlouchanější regionální stanicí veřejnoprávního rozhlasu vůbec. Výstava bude přístupná do začátku října.

■ (sal, foto: Archiv ČRo Brno)

Stará Pekárna oslaví svoje dvacetiny sérií koncertů

Stará Pekárna je klub a hospůdka s téměř každodenní nabídkou zajímavých koncertů nekomerčních a menšinových žánrů. Jazz, blues, rock, groove, etno, alternativa i různé další styly zaznívají z malého útulného pódia a vy máte možnost se jich účastnit v sále nebo u oboustranného baru. V programu najdete i divadelní vystoupení, autorská čtení, karnevaly a vernisáže obrazů a fotografií. Stará Pekárna vznikla v roce 1999 vlastně podruhé. Poprvé to bylo hodně v dávných časech (dům má své počátky někdy v roce 1896), a byla zde opravdová pekárna, kde se pekli vyhlášený chléb a pečivo. Po dlouhých soudních strkanicích se směla násilně vyhnána rodina vrátit do svého rodného domu, kdysi pekárny - tak vznikla Stará Pekárna podruhé. Snahou všech kolem té současné je nabízení především hudebních lahůdek, piva a atmosféry tak, aby byl klub - hospůdka tak vyhlášená, jako kdysi na tomto místě jedno staré brněnské pekařství.

K dvacátým narozeninám klubu je připravena od 11. září do 28. září 2019 série koncertů. Z téměř 2500 kapel, které za dobu od roku 1999 do září 2019 odehrály na pekárenském pódium téměř 5000 koncertů, bylo velmi těžké vybrat. Jistě to mohla být úplně jiná série a těch sérií by byla slušná hromada, ale doufáme, že vás právě tento výběr potěší a osvěží. K výběru nabízíme několik tipů, více na www.starapekarna.cz ■ (red, foto: Archiv SP)

St 11. září - Alfarytmus a ZLO/MY

Ne 22. září - Pavol Hammel a Peter Preložník

St 18. září - Vltava

Út 24. září - Ty Syčáci

Čt 19. září - Dunaj

Čt 26. září - Květy

Za Technickým muzeem v Brně nejen do hlavní budovy v Králově Poli

Měsíc září nabízí nepřehledné množství akcí. Na některých z nich se můžete setkat i s brněnským technickým muzeem. Hned v pátek a sobotu 6. a 7. září pro vás jeho pracovníci připravili zábavný program na akci Festival vědy s JMK v areálu dopravního hřiště na Riviéře. Zároveň další část muzejníků odjede do Slupi, kde TMB spoluorganizuje Slavnosti chleba, které

se letos konají už po patnácté. Kromě jarmarku s tradičními řemesly se představí folklorní soubory, pro děti zde bude divadlo či kolotoč, nebude chybět „táborový oheň“, u kterého zahraje country kapela Lazaři. V polní vojenské pekárně pekáři budou péct chleba, návštěvníci budou moci ochutnat také rybí speciality z Mendelovy univerzity v Brně a nejen to: budou moci navštívit také bunkr TMB v Šatově, kam je ze Slupi dovezou historické autobusy muzea. A ještě se na památku TMB kovárně v Těšanech ve stejný den sejdou kováři na akci Mladý těšanský kovář v rámci Národopisných slavností v Těšanech.

V sobotu 14. 9. se pracovníci muzea zúčastní Erbovních slavností městské části Brno – Královo Pole. V pátek večer 27. 9. se hlavní budova TMB otevře Noci vědců a hned na to v sobotu 28. 9. se se svým programem připojí ke Dni s městskou policií, který se opět koná na dopravním hřišti na Riviéře.

A jedna zvláštní pozvánka na křest nové knihy autora Tomáše Přibyla s názvem Dobyť Měsíce. Ten se uskuteční v úterý 24. 9. při přednášce T. Přibyla na téma Program Apollo: velké plány, skromná realita v přednáškovém sále muzea. Ještě do konce září bude v TMB otevřená výstava k připomenutí 50. výročí prvního člověka na Měsíci s názvem Tenkrát na Měsíci. Zde si mohou zájemci nejen zlézt žebřík lunárního modulu jako astronauti Armstrong a Aldrin, ale také si prohlédnout unikátní fotografie či podpisy všech 12 astronautů, kteří měli tu čest stanout na Měsíci. ■ (sal, foto: Archiv TMB)

Moravská galerie letos hostí přehlídku děl nejvýraznějších mladých umělců

Letošní jubilejní 30. ročník Finále Ceny Jindřicha Chalupického – nejvýznamnějšího českého ocenění pro výtvarné umělce do 30 let – bude letos hostit Brno, respektive Moravská galerie. Výstava finalistů bude zahájena 26. září v 18 hodin v Pražákově paláci a potrvá až do 19. ledna. Výběr finalistů je oproti předešlým ročníkům pestřejší co do počtu i národností – ve výstavě uvidíte díla autorek moderních fresek Comunitě Fresca (Dana Balazová, Markéta Filipová, Marie Štindlová), aktivisty Andrease Gajdošika, francouzského tvůrce keramických objektů Baptiste Charneuxe, videoartistky Marie Lukáčové, malířky Pavly Malinové nebo česko-izraelské umělkyně Almy Lily Rainer, která se dlouhodobě zabývá problematikou násilí. Laureáta vybere odborná porota, své preference mohou vyjádřit i návštěvníci, kteří prostřednictvím hlasování určují Cenu diváka. Tato výstava nejenže představí současné tendence v umění, ale rovněž je reakcí Moravské galerie na klimatickou výzvu – výstava je připravena tak, aby byla energeticky soběstačná a měla minimální ekologický dopad, celá bude napájena pomocí energie ze solárních panelů, propagační tiskoviny jsou vyrobeny z recyklovatelných materiálů. Více na www.moravska-galerie.cz ■ (red, foto: Archív MG)

inzerce

MdB zahájí sezonu Havlovou Žebráckou operou

Žebrácká opera je právem považována za divácky nepřitažlivější Havlovu hru. Jedinečnost Havlovy adaptace tkví v nesentimentálním pohledu na mafiánské praktiky vůdců londýnského podsvětí (a potažmo i vůdců světa). Princip bezzásadovosti a lži je tu doveden ad absurdum: každý lže každému a každý každého zrazuje. Nikdo není tím, kým se zdá být. Téma je umocněno jazykem, který je v komickém rozporu s postavami: gauneri, zloději a prostitutky se vyjadřují vysoce kultivovaně, jako dokonalí gentlemani a zároveň odborníci na psychologii, sociologii, etiku atd.; s neúprosnou logikou vrší argumenty pro svá stanoviska i pro případné změny těchto stanovisek, obratně manipulativně vysvětlují své podlé činy a svá selhání, čímž u diváků vyvolávají salvy smíchu i mrazivé zjištění dokonale fungujícího podvodu světa. Pravda nevítež, protože každý zde má tu svou, a i ta platí jen, když se to vyplatí. Idealismus je směšný a musí zákonitě zemřít tam, kde za všech okolností vítězí pragmatický cynismus. Režie se ujala hostující Hana Burešová, která do hlavních rolí obsadila Petra Štěpána a Jana Mazáka. Zbývá jen dodat kdy a kde: od 14. září na Činoherní scéně Městského divadla Brno! ■ (sal, foto: Archív MDB)

La FORMAGGERIA
Vaše oblíbená
sýrárna.

čerstvé MÁSLO	poctivé SÝRY	kvalitní UZENINY	skvělá VÍNA
-------------------------	------------------------	----------------------------	-----------------------

CAMPUS SQUARE • OC KRÁLOVO POLE • OC OLYMPIA • ZELNÝ TRH
#laformaggeriagranmoravia | www.laformaggeria.com

Haló! Vyzkoušejte v centru VIDA! jak doručit zprávu

Dopisy, vlajkové signály, morseovka, akustická zrcadla, telefony, nebo internet. Už jen do konce září nabízí zábavní vědecký park VIDA! hravou výstavu Haló, která vás zavede do světa komunikace na menší i větší vzdálenosti. Desítky jedinečných exponátů si užijí dospělí i děti starší 5 let.

Odvysílejte vzkaz kamarádovi díky nejslavnějšímu kódu na světě – prostřednictvím morseovky. Dorozumívejte se pomocí akustických zrcadel, barevných vlajkových kódů nebo si předávejte dopisy jako děti z Bullerbynu. Zahrajte si na špiony, naučte se šifrovat zprávy a odposlouchávat cizí rozhovory. Hrajte si a objevujte. Na výstavě Haló například zjistíte, co je to akustická vlna, jak se šíří zvuk a jakou křivku nakreslí váš hlas.

Kromě výstavy Haló můžete ve VIDA! navštívit jen do 30. září i výstavu H₂ Orchestra připravenou německým umělcem Michalem Bradkem. Tu najdete ve venkovní expozici, která byla nově otevřená v červnu. Na netradiční vodní nástroje si může zahrát až padesát zájemců najednou. K návštěvě výstavy Haló i venkovní expozice můžete využít například čas, který vám zbývá po škole nebo práci. Ve všední dny od 16 hodin nabízí VIDA! nejlevnější odpolední vstupenku jen za 90 korun.

V pátek 27. září od 18.00 do 23.00 přijďte do VIDA! na Noc vědců. Vstup je zdarma jen na základě předchozí rezervace na www.vida.cz. Letošním tématem je Šetrné k planetě. Těšte se na výrobu recyklované módy, pozorování

pod stereomikroskopem, experimenty spojené s výrobou elektrické energie i kompostováním za pomoci žížal. Pomocí speciálních autobusů můžete v rámci Noci vědců zavítat také i do Univerzitního kampusu v Bohunicích, Mendelova muzea a vybraných fakult MU. ■ (sal, foto: Archiv VIDA!)

Poprvé v Česku: slovenského architekta Weinwurma představí na Špilberku

Nejvýznamnější osobnost architektonické avantgardy na Slovensku, Friedricha Weinwurma, představí zcela poprvé české veřejnosti výstava na hradě Špilberku. Současník architektů, jakými byli Bohuslav Fuchs či Ludwig Mies van der Rohe, patřil ve své době ke slovenské špičce. Jeho tvorbu ukončila válka a protizidovské represe. Výstavu „Architekt Friedrich Weinwurm: Nová cesta“ připravilo Muzeum města Brna ve spolupráci se Slovenskou národní galerií a otevřená bude od 29. srpna do

3. listopadu. Friedrich Weinwurm se narodil 30. srpna 1885 v židovské rodině v Borském Mikuláši. Studoval v Drážďanech a v Berlíně, roku 1915 přišel do Bratislavy, kde dožíval historismus a secese. Po vzniku republiky se stal rovnocenným partnerem českých architektů. S Ignácem Vécseiem realizoval jen v Bratislavě desítky ikonických staveb, čímž přispěl k modernímu charakteru nové slovenské metropole. Působil i v Žilíně a v dalších lokalitách na Slovensku, jednou i v Brně. Weinwurmovo dílo zůstalo nedokončené: byl pronásledován a internován režimem Slovenského štátu. Při pokusu o útěk v roce 1942, zřejmě při přechodu hranic, beze stopy zmizel. Monografická výstava prostřednictvím originálních plánů a dobových i současných fotografií Weinwurmových staveb návštěvníky seznámí s jeho představou o architektuře Nové věčnosti i se způsobem projekční činnosti. Součástí výstavy jsou i modely či zvuková nahrávka Weinwurmových textů s úvahami o architektuře. Více informací na www.spilberk.cz ■ (sal, foto: Archiv MuMB)

Tereza Groszmannová si v Redutě střelí ze všeho, co si to zaslouží

##T#€\$#%# tak zní název stand-upu Terezy Groszmannové, který přímo pro ni napsal a s důvěrou v její komediantský temperament nazkoušel režisér Martin Čičvák. Jak už málo srozumitelný titul napovídá, mělo se jednat o představení neprodejné. Tereza jen na tento večer potřebovala neprůstřelné alibi. Když už ale lidé přišli, rozhodne se je pro svůj smělý plán na hraně zákona získat a udělat z nich spolupachatele světového dobra. A naučit je střelít. A střelít

si nekorektně ze všeho, co si to právě zaslouží. Jedna z podob, kterou na sebe herečka v představení bere, je totiž i žena se zbraní v ruce. Je vůbec takové představení vhodné pro ženy? „Jako žena bych řekla, že je to vhodné pro ženy. A jako muž říkám, že chlapy nezklamou. A exprese bude. A postoj taky - k čemukoliv,“ s nadsázkou odpovídá Tereza Groszmannová. Nenechte si ujít další reprízu jejího stand-upu, která je naplánována na středu 25. září do Reduty. ■ (red, foto: Archiv NDB)

Trhy kávy – objevte svého kávového favorita!

4. a 5. října provoní Svobodák další ročník Trhů kávy, kde více jak 20 pražírů představí to nejlepší ze svého sortimentu. Letos si u stánků vychutnáte kávu filtrovanou i nápoje na bázi espressa. Každá porce vyjde na 30 Kč, takže vám nic nebrání vyzkoušet tolik káv, kolik snesete. Pražírny, která vás nejvíce nadchne, pak můžete dát hlas v soutěži o „miláčka veřejnosti“. Abyste si mohli pochutnat na kávě od svého favorita i jindy, na webu tydenkavy.cz najdete seznam kaváren, kam daná pražírna dodává. Více o akci se dozvíte také na FB Týden kávy.

Mahen. Mahen? Mahen! Moravské zemské muzeum připomíná brněnského literáta

Tento titul najdou Brňané po celé zemi na jedné z tramvají jezdících městem. Stane se tak díky Oddělení dějin literatury Moravského zemského muzea, které se tak připojí k letošnímu připomenutí 80. výročí autorova úmrtí.

Jiřího Mahena všichni známe. Od dětství navštěvujeme budovu divadla označenou jeho jménem, již jako školáci jsme se zapsali do Knihovny Jiřího Mahena, míváme bustu v Solniční... Ovšem nezůstali jsme pouze u těchto letmých doteků? Kolikrát v životě jsme otevřeli jeho knihy?

Proto se letos s tímto literátem, divadelníkem a knihovníkem potkáme přímo v ulicích Brna, města, které si zvolil za své působiště. A zvládl toho poženaně: stal se redaktorem Lidových novin a po vzniku republiky listu Svoboda, spoluzaložil časopis Index, jako dramaturg Národního divadla se bil za kvalitní repertoár, byl prvním městským knihovníkem (a posléze ředitelem této instituce), psal, přednášel, debatoval, bouřil, učil, inspiroval. Mnohé jeho výroky, vyslovené před několika desetiletími, jako by komentovaly dnešní svět. Podtitul tramvajové prezentace, tvořené dobovými snímky a citáty z Mahenova díla, zní Myšlenky pro třetí tisíciletí.

Jako pěší narazíme na Mahenovy stopy ve vybraných lokalitách městského centra. Kdo má zájem dozvědět se o jeho brněnských cestách více, nenechá si ujít procházku s výkladem, která se koná v sobotu 28. září. Sraz je v 15:00 sraz u banky na rohu České a Joštovy. Na ni naváže v 17:00 setkání v Dietrichsteinském paláci, debata o jeho osobnosti a díle. ■ (hk, foto: Sbirka MZM)

Misery či Re-kabaret. Zářijové tipy z Divadla Bolka Polívky

Divadlo Bolka Polívky v září vstupuje do své 26. sezony a vy můžete být u toho! Po představeních na Letních scénách v Brně, Mikulově a Slavkově se oblíbené inscenace vrací zpět na domovské jeviště na Jakubském náměstí. V zářijovém programu nechybí ani inscenace stálých hostů Divadla

Bolka Polívky, jako je třeba divadelní adaptace světového bestselleru mistra hororu Stephena Kinga Misery v podání divadla Studio DVA. Představení se Zlatou Adamovskou a Petrem Štěpánkem v hlavních rolích proběhne 11. září. Atmosféru může odlehčit a vás skvěle pobavit francouzská komedie Horská dráha, která bude uvedena 13. a 24. září. Je přehlídkou osobního kouzla Evy Novotné či Jitky Ježkové a Milana Kňažka. Na 14. září se chystá další nekompromisně satirický, pravidelný občasník plný gagů, stand-upů, klaunerií, hudby a pohybu Re-kabaret. Zábavu slibují také Srnky, bláznivá komedie o outsidersch s kuriózními osudy, v níž se představí Josef Polášek, Miroslav Sýkora, Pavel Šimčík a Roman Blumaier. Přesvědčte se na vlastní oči 25. září, co vše se jim přihodí, když se jejich cesty nečekaně protnou. Vstupenky zakoupíte v pokladně divadla anebo také online prostřednictvím sítě GoOut. Přijďte se k nám do divadla pobavit, potěšit a odnést si mimořádný kulturní zážitek. ■ (sal, foto: Archiv DBP)

Hoffmannovy povídky opět na brněnském jevišti

Operní sezona 2019/20 má jako motto Hledání... a první premiéra 20. září v Janáčkově divadle patří hledání lásky. Tu dokonalou hledá básník Hoffmann a s každou ženou, do níž se zamiluje, mu stále více uniká. To je příběh Hoffmannových povídek J. Offenbacha plný krásných melodií, které si budete broukat ještě dlouho po návratu z divadla. Tvůrci inscenace je režijní duo SKUTR, kteří tvoří již etablovanou dvojici a patří k umělcům s citem pro hudbu, poetikou a obrovskou imaginací. Co je tentokrát inspirovalo? „Tak především jsme museli najít rámec, kde se vlastně celá opera odehrává. Pro nás je to

pauza mezi dějstvími v opeře Don Giovanni, kde zpívá Stella. Ona je jednou aktérkou z milostného trojúhelníku, který je motorem opery. Nacházíme se na jevišti z pohledu zákulisí a to jeviště je něčím vychýlené z reality, protože má na všechny strany oponu. Je to, jako byste zašli o pauze do divadelní kantýny, kde se setkají zpěváci nalíčení do opery Don Giovanni s divadelní technikou, s diváky a členy orchestru,“ přibližují tvůrci svoji koncepci. Základem každé opery je ale vynikající pěvecké obsazení - pod taktovkou Ondřeje Olose to bude Luciano Mastro (Hoffmann), Markéta Cukrová (Nicklausse), v basové čtyřroli Jiří Sulženko ad. ■ (foto: Marek Olbrzymek)

AHOJ Brno! Echo Lipska. MZK se opět otevírá

Dva měsíce po rekonstrukci se Moravská zemská knihovna znovu otevírá a nabízí bohatý program. Již ve čtvrtek 26. září startuje tříměsíční festival AHOJ Brno! Echo Lipska, kte-

rý zahájí v 18 hodin vernisáž výstavy fotek zachycující zásadní momenty Lipského knižního veletrhu. Hlavní hostující zemí letošního veletrhu (21. až 24. března) se po 24 letech stala právě Česká republika.

V rámci Echa Lipska je připraven bohatý doprovodný program. Společně s výstavou lipských fotografií se uskuteční ve výstavních prostorách v přízemí Moravské zemské knihovny výstava tvorby výtvarnice Renáty Fučíkové nazvaná Nejen Kafka. Ilustrátorka je jednou z 54 českých autorek a autorů, kteří se představili v Lipsku německy mluvícímu publiku.

Předzvěstí Echa Lipska je již tradiční cyklus Oči Brna, který se od 19. září do 31. října věnuje spisovatelce Kateřině Tučkové. Ta se vydá po stopách textilních baronů v pátek 18. října v rámci netradiční procházky Brnem. O kuřimské kauze v podobě komiksu nazvaného Svátá Barbora budou debatovat ve čtvrtek 7. listopadu v MZK jeho autoři Vojtěch Mašek a Marek Šindelka. V rámci Echa Lipska pak na programu v pondělí 18. listopadu bude za přítomnosti režiséra Ivana Pokorného a autorky knižní předlohy Ivy Procházkové také brněnská premiéra filmu Uzly a pomeranče (Orangentage).

Prezentací české literatury na mezinárodních veletrzích, jejímž dosavadním vrcholem je právě Lipský knižní veletrh, byla Ministerstvem kultury ČR pověřena Moravská zemská knihovna, a proto festival probíhá mj. v Brně. Kompletní program AHOJ Brno! Echo Lipska naleznete zde: <http://ahojleipzig2019.de/cs> ■ (mzk, foto: Archiv MZK)

Raketa, dinosauři i rýžování zlata Festival vědy s Jihomoravským krajem

Máte doma malého koumáka? Vy sami rádi louskáte tajemství kolem nás? Pak neváhejte a přijďte v pátek 6. září nebo v sobotu 7. září (nebo v oba dny) do areálu Dopravního hřiště Riviéra Brno. Hvězdárna a planetárium Brno zde opět organizuje cestu za báječným dobrodružstvím vědy, techniky a historie – Festival vědy s Jihomoravským krajem. Zač je toho loket, předvedou dvě desítky institucí, které jsou sice vědecké, technické nebo historické, ale které se neberou příliš vážně. Místa je dost, vstup je zdarma, zábava je to pro malé i velké.

Co všechno můžete zažít? Nejjednodušší bude, když kliknete na www.festivalvedy.cz, jelikož na úplný přehled nemůže stačit ani celé vydání této Šaliny. Zmiňme proto alespoň některé novinky: Muzeum Brněnska se letos Festivalu vědy zúčastní poprvé, a to hned tři z jeho šesti poboček. S Památkovým úřadem v Moravě poznáte, jak se vyráběly knihy a vyzkoušíte si přečíst i napsat své jméno v různých písmenech napříč staletími. Podhorácké muzeum pozve na výstavu Cesty do pravěku. Jak vlastně můžeme zjistit, jak vypadali dinosauři? Odpověď na tuto otázku objevíte sami, a ještě se u toho dobře pobavíte. Historie nejsou jen jména a čísla. S Památkovým úřadem Mohyla míru zažijete, jaké by to bylo stát se napoleonským vojákem.

Pár dní po Festivalu Vědy startuje raketa z Brna. Ano, opravdu – špičku rakety Vega totiž vyrábí brněnská firma S.A.B. Aerospace, která na festivalu nabídne stavění družic na čas a focení s kosmonautem – kterým může být kdokoli! PS: Bude i raketa. Protože kdo chce metro, když máme raketu! Výzkumný ústav veterinárního lékařství má připravený vědecký kvíz, k nahlédnutí zajímavé objekty v mikroskopu a možná s sebou vezme 3D brýle a termokamery. Stejně tak bude možné zažít FabLab, tedy 3D tiskárny, řezací plotr, programovatelný vyšívací stroj a ukázky projektů, které může s těmi správnými technologiemi snadno vyrobit každý.

Návštěvníci expozice Odboru životního prostředí magistrátu města Brna se seznámí s tím, jak se sleduje kvalita ovzduší na profesionální úrovni, k vidění budou také fotografie prachových částic přiblížených elektronovým mikroskopem.

Ukážeme vám, jak úžasná může věda být! To slibuje tým z CEITEC. Vyzkoušíte si například výrobu slizu, oblečete naše vědce do laboratorních plášťů nebo sebe do obleku určeného pro čisté laboratorní prostory. Také nahlédnete do našich laboratorů ve virtuální realitě a na památku si odnesete fotku z tematického fotokoutku. Velkou podívanou slibují i vystoupení v Divadle vědy. Z kůží na vědecký trh tentokrát vystoupí nadšenci ze tří institucí: VIDA! science centrum, Vysoké učení technické v Brně a ZŠ Novolíšeňská. Přijďte se na ně podívat, přijďte je podpořit.

Záštitu nad Festivalem vědy 2019 poskytli Robert Plaga – ministr školství, mládeže a tělovýchovy, Markéta Vaňková – primátorka statutárního města Brna, Bohumil Šimek – hejtmán Jihomoravského kraje, Alois Nečas – rektor Veterinární a farmaceutické univerzity v Brně, Danuše Nerudová – rektorka Mendelovy univerzity v Brně, Petr Štěpánek – rektor Vysokého učení technického v Brně, Bohuslav Příkrýl – rektor Univerzity obrany. Pro jistotu ještě jednou! Kdy? V pátek 6. září a v sobotu 7. září 2019 od 9.00 do 18.00. Kde? V areálu Dopravního hřiště Riviéra Brno. Za kolik? Zadarmo! Co například? Cesty do vesmíru, chůze po ne-newtonovské kapalině, obří Měsíc, výprava do pravěku, rýžování zlata, tajemství genetiky, jízda na traktůrku... prostě www.festivalvedy.cz ■ (sal, foto: Archiv HaPB)

Muzeum romské kultury zní hlavně hudbou

I po prázdninách pokračuje v Muzeu romské kultury bohatý program. Pro návštěvníky je připravena stálá expozice Příběh Romů, která představuje dějiny Romů od jejich předků ve starověké Indii až po novodobou historii. Šest sálů zachycuje dějiny, kulturu, tradice, umění a řemesla Romů. Návštěvníci se tak seznámí s předky Romů, jejich následnou cestou do Evropy, způsobem obživy, rituály i stylem života. Pokračuje také unikátní výstavní projekt Lavutara. Cestami romských muzikantů a jejich písní. Výstava se nachází ve dvou sálech. V prvním je návštěvníkům představen fenomén romské hudby – její historie, vývoj a základní hudební žánry. Ve druhém sálu je prezentován vlastní výzkum romské hudby v Brně od 50. let 20. století. Výstava vznikala přímo ve spolupráci s muzikanty a k vidění je nejen bohatá obrazová dokumentace, ale především audiovizuální ukázky, které jsou nedílnou součástí výstavy. Při této příležitosti vznikla série deseti videí (trojprojekce) s názvem Hudebník a nástroj, kde hudební osobnosti představují svůj nástroj a dávají nahlédnout do svého hudebního života. K této výstavě je na 19. září od 16.00 připraven improvizací workshop pro děti Dust in the Groove. Od 18.00 bude následovat komentovaná prohlídka výstavy s kurátorem Gejzou Horváthem. V 19.00 je na programu poslední koncert ze série Summer stage Muzea romské kultury. Na pódiu zazní gypsy jazz v podání Zsolt Varady Band. Od srpna je v provozu

Hodonín u Kunštátu. Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě, kde jsou k vidění tři přechodné výstavy Genocida Romů a Sintů v době 2. světové války, Vybrané nálezy z archeologického výzkumu v místech bývalého tzv. cikánského tábora v Letech u Písku a Výsledky soutěže Emílie Machákové a Karla Holomka věnované připomínce romského holokaustu. Více na www.rommuz.cz nebo www.hodoninipamatnik.cz ■ (red, foto: Archiv MRK)

inzerce

RENOVACE
DVEŘÍ A ZÁRUBNÍ/BEZ BOURÁNÍ
záruka 5 roků

Botaničná 25, Brno
 Tel.: 604 821 159, 775 690 400
 info@renovace-brno.cz
www.renovace-mrazek.cz

Dům umění nabídne retrospektivu oscarového výtvarníka Theodora Pištěka

Nejhlavnější český kostýmní výtvarník a nositel Oscara Theodor Pištěk představí v brněnském Domě umění velkou retrospektivu svého celoživotního díla. Výstava s názvem Angelus zde bude k vidění od 25. září 2019 až do 12. ledna 2020. Kromě monumentálních instalací, které vznikly přímo pro prostor Domu umění, budou k vidění také jeho

slavné hyperrealistické malby naplněné kritikou i obdivem k modernímu světu, malby s motivy abstraktních prostorů (například Večírky u Plečnika) a také ukázky z posledního cyklu obrazů s názvem Rozhovory s Hawkingem. V námětech se zračí také autorova celoživotní láska k motorovým vozidlům, sám byl také automobilovým závodníkem.

Mistrný malířský projev Theodora Pištěka získal uznání v nejrůznějších kulturních, domácích i mezinárodních centrech. Nejvyšší ocenění získal Pištěk za kostýmní návrhy pro filmy (za film Amadeus Miloše Formana získal v roce 1984 Oscara, jeho kostýmní výprava filmu Valmont byla oceněna Francouzskou filmovou akademií v roce 1990). Theodor Pištěk je známý i jako tvůrce uniform Pražské hradní stráže z éry prezidenta Václava Havla. Brněnská kulturní obec má možnost zhlédnout dílo tohoto malířsky orientovaného a romantismem ovlivněného umělce ve větší šíři poprvé. Tvorba Theodora Pištěka má schopnost oslovit široké publikum. Pomáhá jí v tom zájem o člověka, o jeho osud a příběh. Výstava ukáže širokou škálu autorovy tvorby, kterou pro výstavu zapůjčily státní a krajské galerie, dvě desítky soukromých sběratelů i sám umělec.

■ (sal, foto: Archiv DuMB)

Na podzimní ozvěny JazzFestu Brno přijede hvězdná pianistka Hiromi

Festival JazzFestBrno už šestým rokem uspořádá podzimní ozvěny. První koncert bude patřit jedné z nejvýraznějších představitelek současné asijské hudby, Japonce Hiromi. Její sólový akustický koncert hostí 3. listopadu Janáčkovo divadlo.

Jedinečný skladatelský cit a virtuózní technika

v kombinaci s dynamickou hrou, do níž vkládá celé tělo. To je zřejmě nejvýstižnější charakteristika japonské pianistky Hiromi Uehara. Její energické koncerty jsou směsí jazzu, progressive rocku, vážné hudby a fusion. „Pro mě je to zkrátka směsice toho, co sama ráda poslouchám a co jsem se naučila. V mé hudbě najdete prvky klasiky, rocku i jazzu, ale netroufnu si ji do žádného žánru zařadit. To nechávám na jiných,“ říká Hiromi. Své debutové album Another Mind vydala v roce 2003 a od té doby přidala dalších devět desek, ať už pod vlastním jménem nebo se svými kapelami The Trio Project a Hiromi's Sonicbloom. Hiromi spolupracovala také s řadou legendárních jazzmanů. Nahrávala i koncertovala s Chickem Coreou, s triem Stanleyho Clarka získala Grammy. Na Echoes of JazzFestBrno se představí v sólovém formátu, který jí dává maximum prostoru k prozkoumávání vlastních tvůrčích podnětů. „Jen málokdo dokáže sólový klavírní recitál naplnit takovou výbušností a vzrušující nepředvídatelností jako Hiromi,“ říká Spilka. Těchto aspektů si ostatně všiml i prestižní magazín Downbeat, který o Hiromi napsal, že „přináší neuvěřitelné množství energie při každém vystoupení, ať už na festivalovém pódiu, v klubu nebo v koncertní síni.“ Brněnské Janáčkovo divadlo jistě nebude výjimkou.

■ (sal, foto: Archiv JFB)

Vařte a soutěžte s Šalinou

Medvědí kýta sous-vide

Tentokrát vám představíme recept ze suroviny, hodící se k podzimu, době, pro níž jsou typická jídla z čerstvé zvěřiny. Zvolili jsme zvěřinu méně tradiční, pro běžného konzumenta jen stěží dostupnou, a to maso medvědí. Ochutnat jej můžete u nás, v restauraci U Starýho Billa. Medvědí maso má tmavou barvu, chuť je podobná kančímu a také vepřovému. V naší restauraci nabízená medvědí kýta pochází ze Slovinska, kde jsou medvědi hojní a jejich maso je běžně zpracováváno také do různých uzenin. Pokud byste ale měli možnost zpracovat medvědí maso doma, pak nabízíme recept.

Recept:

Medvědí kýta	250 g
Řapíkatý celer	10 g
Mrkev	15 g
Petržel	15 g
Koření na divočinu	3 g
Sušený tymián	3 g
Bobkový list	1 ks
Sůl	1 g
Pepř černý mletý	1 g

Sous-vide (ve vakuu) je kuchařská metoda, kdy připravujeme pokrm ve vzduchotěsném vakuovém sáčku ve vodní lázni s řízenou teplotou. Často to bývá i mnoho hodin při teplotě nižší než je bod varu.

Potravinu se takto zachovávají svou přirozenou chuť, šťávu a texturu.

Postup:

Očištěnou medvědí kýtu posypeme kořením na divočinu, přidáme sůl a pepř, na kostky nakrájenou zeleninu (řapíkatý celer, mrkev, petržel), bobkový list a sušený tymián. Vše zavakuujeme a poté poširujeme ve vodní lázni 16 hodin při teplotě 70°C (metoda Sous-vide). Pokud nemáme k dispozici vodní lázeň s možností nastavení přesné teploty, můžeme nahradit pečením v troubě cca 3 hodiny při teplotě 120°C

(podle velikosti masa). Nesmíme zapomenout na podlévání zeleninovým vývarem! Výpek na závěr použijeme jako výtečnou omáčku, před podáváním jej však ještě zahustíme a zjemníme provařením s čerstvým máslem. Na medvědí kýtu si skvěle pochutnáte v kombinaci s restovanou zeleninou – např. směsí na kostky nakrájené papriky, brambor, hráškových lusků, baby kukuřice a červené cibule se solí a drceným zeleným pepřem.

■ Dobrou chuť přeje

Gregor Mareček, U Starýho Billa – pravý TEXAS restaurant

JAKÁ JE BĚŽNÁ DOBA ŽIVOTA MEDVĚDA?

Svoje odpovědi pošlete do 15. září 2019 na e-mailovou adresu soutez@salina-brno.cz. Vyrošovaný autor správné odpovědi získá voucher do restaurace U Starýho Billa – pravý TEXAS restaurant. Vítězem minulého kola se stává Karel Henc.

brno.avion.cz

Kroužkobraní

Festival zájmových kroužků

8. září | 10-18 hodin

- Více než 50 uměleckých, sportovních a dalších kroužků na jednom místě
- Vystoupení kapely YesBrothers
- Soutěž o smart phone, psací stůl IKEA, vstupy do Aqualandu Moravia a další

